Listy Waleriana Dzieduszyckiego

opis.

(pokój D)

I

Walerjan Dzieduszycki

do córki Emilii (13) i
Eugeniusza Dzied. (1).
do Tyrusa Dzied (1)

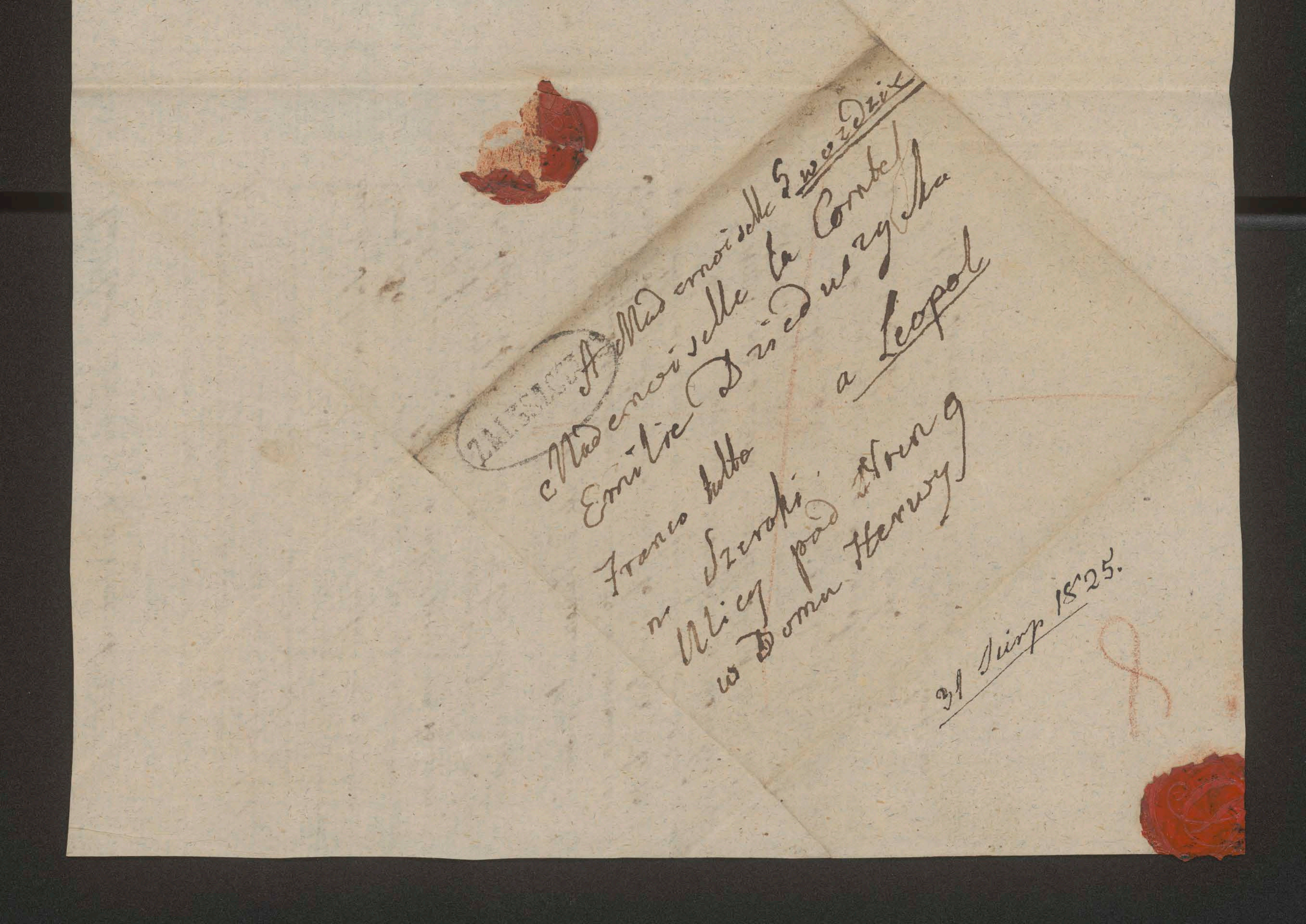
1·29

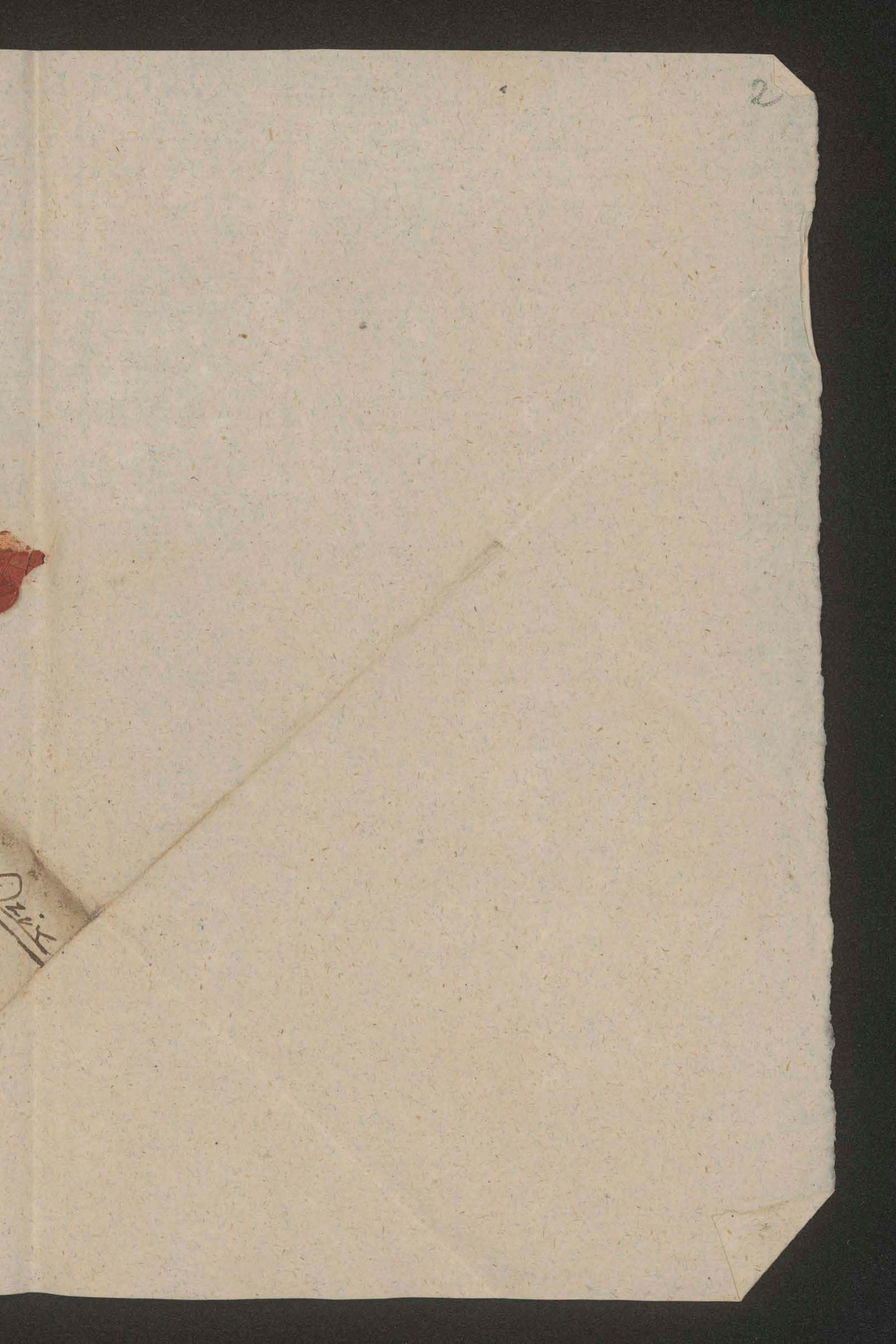
Ma Chere Emilie   d. 31 Augusti 823

Pisałem do ciebie dzisiay na Gwozdziec ale na, pisawszy czyli wyexpediowawszy Pocztę powiedziała mi Synowa Studnickiey, ktora tu przyiechała do matki męza z Celiowa że iadąc tu tey z podkała w Uwisle Pana Jozefa, iadącego z Podola czy do Lwowa czy do Sakała czy do Poturzycy pytał się o zdrowie Pana Barona i mowił z Bekhkiem gadaiąc o ogrodzie mowił że Pan L: bawi się iak dziecie, iuz to nim ten List przyidzie i Pan J przyiedzie do Lwowa i ia tobie tylko o tym donoszę, dla tego zebyś wiedziała że ia wiem o iego przyiezdzie

Teraz posyłaiąc na Pocztę do Zaleszczyk mam i drugi Interes posyłam i monetę do wymieniania na Banknoty, a iak wymieniam to ci odeszlę i te 1058 com odebrał od Siężney i znowu ten Skrypt na 307 Dukatow wraz z tym Skryptem iuz przeiętym y zaspokoionym na te 4000 i coś dla tego ześle ten Kapitularz Skrypt, tu iest potrzebny do wsparcia wamplow Skryptu na 300 Dukatow. Także odeszlę ci Skrypt ten na 307¼

Z wielką niecierpliwością będę oczekiwał z nayprędzey Poczty od ciebie wiadomości co tem zrobione po odpieraniu P. J za swoim przybyciem. Ściskam ciebie serdecznie. W Dzieduszycki

ZALESZCZYK
A Mademoiselle Gwozdziec
Mademoiselle la Comtesse
Emilie Dzieduszycka
a Leopol
franco hetto
w Szerokiej Nrem 9
Ulicy pod
w Domu Herwy
21 Sierp 1825.

Ma Chere Emilie — Sołoczysku dn. 1. 7bris 825.

Lubo tu kładę datę dzisieyszą, wtenczas kiedy ten Bilet zaczynam, iednak przy końcu tego Biletu, będzie data ukończenia. Zaczynam tylko dla tego żebym korzystał z Momentu wolnego, może go nawet zatrzymam do nadeyścia Poczty. Ledwo zwiastka kiedy, wydobyłem resztę Należytości od X. nawet napchali mi tyle Monety, y drobnych Bankocettlów, które musiałem kazać zmieniać, a także ogromny miałem Ambaras, bo ponieważ tu, pomnieyszy mnieyszy Skrypt ma dołożono, że Rygor większego ściąga się do mnieyszego, więc gdy mnieyszego wypłacą tylko większy, wypadało mi, albo ten większy dla wsparcia drugiego, przeciwko przy sobie zachować, albo też, żeby X. podpisała kopią pierwszego Skryptu chcąc zapłaconego, dla wsparcia tego drugiego, choć to iest łatwo, y sprawiedliwa Pretensya, iednak niechcieli, żadnego przyjąć, raczey woleli ten Skrypt drugi przepisać z tym samym Rygorem, iak pierwszy, y odebrać dawnieysze, ale przysłali mi wzorowy ten drugi Skrypt z tym samym Rygorem, iak pierwszy, ale nie stemplowany, a że nawet data dawnieysza wyrażona, czy dozwoliłaby stemplowania, co, szem Sztrof by się ściągnęła, przemuszony byłem go odesłać, y mówiłem czy mi go dziś wszakże przyszłą stemplowany, co nawet zatrzyma podług Bekinitwa wyprawiania tego Posłańca, a gdy nadeydzie ten Skrypt,

wtenczas odeszle ci go zaraz, z resztą nale-
żących ci od K. podług Spuszczaiey, ale co
to narobiło harmiderów, y Billetów, to nie
do wierzenia, dopiero się teraz postrzegli, że
ztak mnemi Marcinkami ten Skrypt na-
pisany iakiego nam K. oddobrego [illegible] nie-
stało ani iakiego tłumaczenia, iak tylko
że od ich wyboru zależało dawać iednego, a
wziąść drugiego, a to tym śmieszniey, że na
pierwszy Skrypt się skarżą, woleli drugi
podpisać, z tem samemi Marcinkami
iak pierwszy, zamiast zostawienia mi
przeciętego Skryptu, albo podpisanie kopii
tego pierwszego Skryptu na oczy [illegible] drugiego.
Już teraz y względem oddania Małeckiemu
drugiego Skryptu, zupełnie upadła na
dziś, chyba na Terminie, ale znadziło
mi się z tym Interesem do Łyszkiem, iuż
tym podobnego zmienni mieć nie chciał. —
Donosiłem tobie, Listem wczorayszym
dziś wyprawionym, na [illegible] zaleconym
przez Pana J. przyiaciel od Synowy, [illegible]
miałey Wiadomość, że Pan J. przejeżdżał
z Tobą przez Wiślanka karczmę
szlakowa, y sztaiery zwać Przewoś-
nik, pytał się kto ulgraś Dobrech iey
takiem, y karczmarzowi powiedział,
że ich Pan iest iak Dziecko, bo się bawi
tylko ogrodem; iak to bardzo mię
przykro [illegible] powiedziano, a cięszcze
na Drodze. — Wczoray pawoził tedy
po południu S. który odprowadzał
Ciebie do Konstantyna, gdzie także po-
jeźdźał

4

na pomorze Wiadomości od znaiących Pana J. że tamtendy w Niedzielę, to iest 28. Aug. przeieżdżał, we Wtorek tedy a naydaley we Srzodę przeszłą musiał stanąć to iest powrócny, albo onegday we Lwowie, ieżeli; o czym iednak bardzo wątpię mi powiedział prosto do Castoryzacy, ale ju, wmówy na Lwów iechał, czy dla widzenia się, czy dla układa z M. teraz tedy nowy Widok iego Operacyi wyciągnij czy względem Interessu M. czy względem Waszego, o czym ieszcze wątpię, żebym co mogł mieć złoczty utrzymywszy, który we Srzodę odchodzi, bo choć Pan J. przed nadeyściem poczty we Wtorek, albo we Srzodę by przyiechał, to bardzo wątpię ży byście co wiedzieli lub mogli donieść o skutkach iego przybycia; Daj Boże żeby te były iak naypomyślniejsze, y żeby zawiodły moie mniemania. – Wten Moment gdy wtym punkcie stanął, pozerał mi Ksiądz Gorzelanny, dla da, nia w Niebytności Dusz. assygnacyi na przy, pod 150. kory Jęczmienia, kupionego, co Gar, małkiewie, do Browaru, po 2. fry. korcy co uczyni 300 fry, a ze po 2. Beczki warzą z korca, które przedaią się po 4 fry, więc to uczy, ni 1200 fry. to iest na 900. zarobku gotof fry. czyli na każdym Cynaków wydanym na Jęczmień, ~~[illegible]~~ trzy Cynaki zysku czy, stego, bo łatwo iest na wyrobienie Expens

Drwa

Chmiel, Mayster, etc., ale w dobrym Gospodar-
stwie Mleko y Drożdży szczytnie wynad-
gradzaią. Lubo to do Ciebie iak do Panny
nie należy, ale, że kiedyś, tedyś, będziesz
Gospodynią przeto pamiętay o tem, że Bro-
war iest nayceliniyszą Rubryką tam
gdzie go ktoś urządzić umie, bo ani ie-
dney Rubryki takiey niema, żeby na ie-
dnym wydanym Rynsikim było 8. przy czy-
stki; x dawniey daleko droższy, bo po 6 sy-
dzi przedawało, y więcey Beczek, ale teraz
raz dla Miesięcy letnich, gdzie trunki
wiele psuią, także że Szynkarze nie
maią Lochów, iak w tym Miesiącu nie
mieliśmy iak 100 kilkanaście Beczek prócz
Szynków, ale miesiącami nastaiącemi
teraz, ta sprzedaż pomnoży się zna-
cznie, y u Nas Browar, dotąd ktoś kie-
dy nikt niema Pieniędzy, zasila nas
zawsze zapasem, którego drudzy nie
maią, y kiedyś na Miesiące większey
Expensowała to wszystko Browar dosta-
rczał, ale przenosić te potrzeby. Weźże
sobie to dobrze w pamięć, żeby ci Bóg dał
tylko taką posiadłość w której byś to
mogła exekwować. Ja dosyć mam tło-
czków tobie wiadomych, ale przecie
Ciebie zapewniam, że się, y dziś szczęśli-
wie martwię tak, iak gdybym Ciebie nie
miał, bo zawsze mam w żywey pa-
mięci że zdrowie maie, y życie, iest że
iest potrzebne, dla zaprowadzenia Ciebie
do pożądanego Portu. Na tym zostanawiam

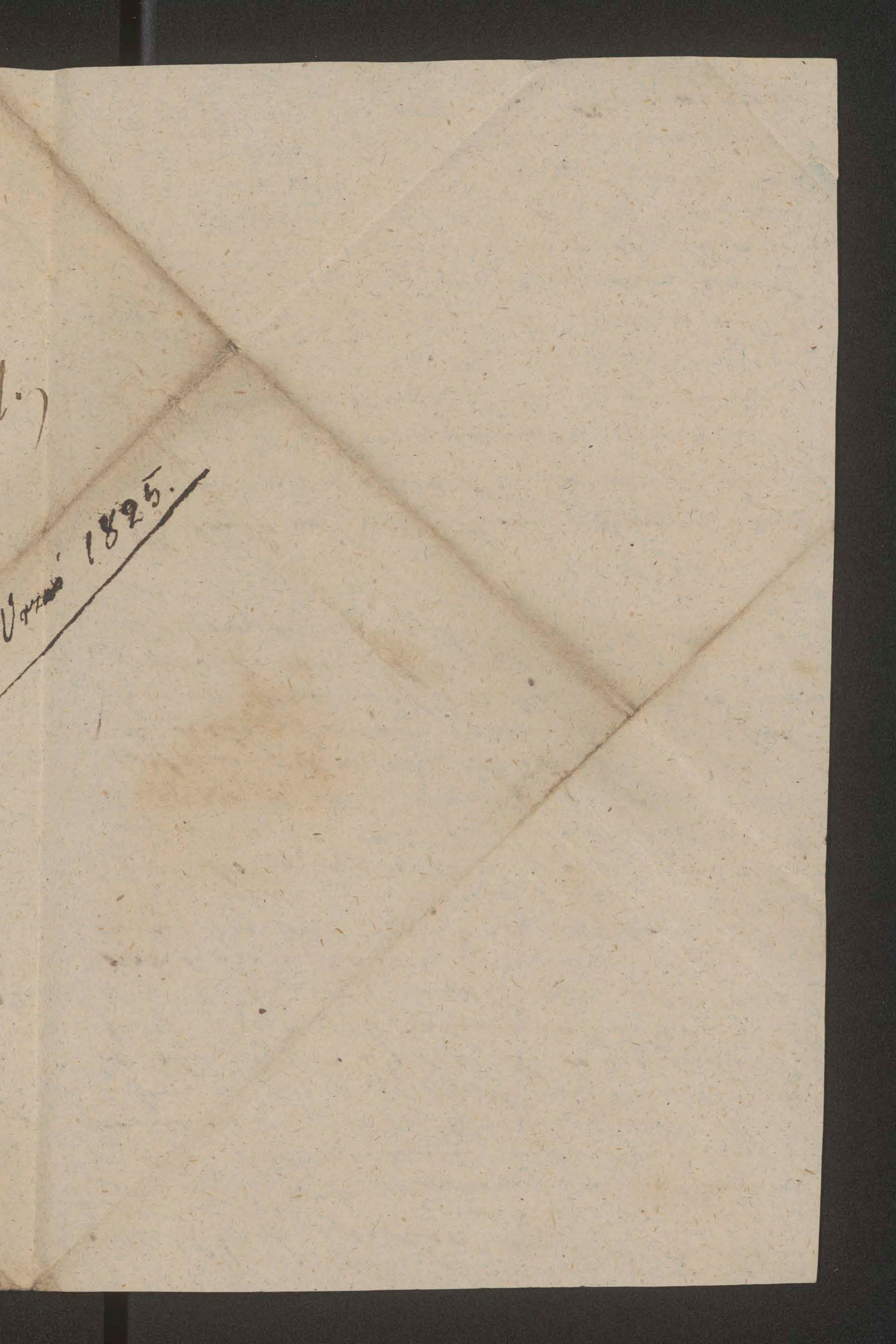
zacz pisanie do Ciebie we Czwartek o 5tey wieczór. — a może do nadziey dnia
Poczty utrzymam. — W Dzieduszycki

Ma Chère Emilie d: 2. 7bris 825. 5

Posyłam tobie przez umyślnego reszte Pieniędzy
od X. P. tobie należących podług konsygnacyi
~~za które~~ we środku włożoney, które są zu-
pełnie, a ieszcze do zupełności Prowizyi, bę-
de tobie winien 5 fry. C. M. bo niemiałem Ban-
knoty na 5 fry. ale sobie na notuy, że ie te ode
mnie należą, to ie przyszlę przez iakię okazyią
osobno. Więcey mięszcze, przez tego posłańca,
bo bez tego przez Rogatke zapieczętowanych li-
stów posyłać nie można, a zaś, powrót ode-
dzi teraz, to będę do ciebie pisać szy może pio-
wey stanie, a niżeli posłańcey. Dowiedz się u Wik-
da, może są iakie książki dla mnie, to niech
posłaniec przywiezie. Pisało pisał, że nadeszedł
5ty sextern Jurnału politik: więc ten u ciebie
być iuż musi; a od tego czasu, może i więcey
nadeszło nowego, to wszystko zapakuy, y po-
słańcowi oddaj. Ściskam ciebie serdecznie.
Do mamy, do ciebie, y do E- piszę na Poczte.

W Dzieduszycki

Ps. Posyła się dla Mamy Szamiak. Olyju
zawierający II. kwarty a na poczcie do niey
pisać będę. Niezapomnieyżai mi przysłać
ze dwie Wiązki Laku, bo iuż nie niemam
tylko dobrego. — Powinno było być w
Pieniądzach 1058 fry. C. M. Xr. 30, a iest tyl-
ko 1053. więc 5 fry. Xr. 30, niestaie, Conwenz.
które odeszlę, przy nayprędszey okazyi.
Do Michałka miałem posyłać opisanie
mojey stajni przez Xiędza Korytke, ale
on wyjechał tylko, y te opisanie zatego
a potem iuż porazie była okazya przez

1825.

Potoczyska

A Mademoiselle
Mademoiselle la Comtesse
Emilie Dzieduszycka
a Leopol.

1go i 2go 7bra 1825.

6

Namię Stanisławowe, ale nie przystałem,
y tak zostało. — Skrypt X. na 300, y 7.
Procentu, chciałem postać, o to prosiłem wasz,
czy, ale mi odmienianego nie przysłali;
nie mogąc się doczekać, nie chce zatrzymy-
wać Andrzeja. —

Ma Chère Emilie! Dnia 8 Julii 826 Potoczyzna

W naszym odjeździe gdy także mamie pojechała z Panną L: dla odwiedzenia Gładkowskiego X) przejrzałem te papiery z A: to iest służące do upomnienia się o Procent, znalazłem tedy z największym podziwieniem że w tych papierach najważniejszego nie masz, tego Rewersu czyli Dokumentu na 14 X Dawnych Tobie na dopłatę procentu, ~~tylko~~ to iest oryginał tylko na bilecie A: do Ciebie iest załączona kopia, więc nie znam się najmniejszego tytułu do upomnienia, chyba Bilet napisze proszący o odesłanie tych 14. i na Skrypcie zapisanych X) [illegible] z tym wyjaśnieniem iakiego C: dałem kopią, a którą nie do rąk [illegible] posłałem A: nie wiem tedy czy mu się uda odebrać. Gustownie można wypominać ażeby ona zapłaciła, ale gdyby chciała, gdy ia iey nie mam nic do pokazania mogła by to zrobić, bo na Skrypcie X) zapisanych oddanych z tymże, a zaś Dokumentu oryginalnego X) na 14. nie dałaś mi; musiałaś włożyć między papiery które C: oddał Romanowski, choć ten Rewers pewnie niezginął wszelako mógłby być Ambaras. Pierwszy Kowalski nie przyjechał iak go obiecał z swoiey wiadomości. Walski więc zostanie niedziela do iutra. Proszę was gdybyście nawet mieli wyiechać w Poniedziałek po niedzieli spiszcie żebyście listów moich nie zatrzymywali, wolno wam wszystkie rozpieczętować, ale znowu zapieczętowawszy iak naypręzej mnie odsyłać, nie wiem

X) własnei ~~[illegible]~~ [illegible] Jędrzeja G.

Odebr. w Gwozdu
9go lipca w Miedzim
826.

A Madame Potoczyska
Madame la Comtesse Eugen
Dzieduszycka
a
Stary Gwoździec.

5.– Od Stary Odebr. w Gwoździu
9go lipca w niedziele
826.

№ 30.

Walerjan Dz. do córki
~~Włodzimierzowej Dz. do~~
~~synowej~~ Eugeniuszowej Dz.

ukończeniu się umówili wszystkiem Stancyi
wyszermowaniach; dopóki się do Burzyńskie-
go Dowiem bo wypadało uprzoto iść w Nie-
dziele tam wyprawić z tąd tutejszego
Szynkarza Ściskam Was serdecznie

W. Dzieduszycki

Wszystkich ciotk tam ściskię.
Przed południem piszę tę kartkę ale Kró-
czykowski nie nadszedł.

Dod. Dodatek.

Juz ia pisałem w Liście do E: żeby na Argumenta
pana J: że iest młody, i że ~~on~~ zaczynał Kariere
młodosci nienależy od ożenienia, ale natym Kończyć
iuz w podeisztym wieku, wiek on tedy moralnemu
swemu Str: powi ~~co iest~~ y zapyta co iest lepszego
podług niego, czy ożenic się za młodu z Osobą
Ktorey się przymioty Duszy przez wiele Lat pozna,,
ło, czyli też przez naturalną żywość wieku stra,,
wic Lata na Lamparteryi psuiąc dziewczęta, iak
zrobił J: albotez psuiąc Mężatki młode bez doświad
czenia, iak zrobił sam pan J: tą mężatka, gdyby
niebyła popsuta od niego, byłaby może poczciwą Kobie,
tą y dobrą Żoną, ale on ią popsuł E: zas może po,,
wiedzić że mimo swoiey żywości y wieku skromność
iego y moralność niedozwala mu oddawać się w rozwio,,
złe obcowanie z Kobietami zepsutych Obyczaiow po,,
ruynowac sobie zdrowie etc: tak robią wszystcy mło,
dzi, ktorzy się nieżenią, bo nauczony młody człowiek
w młodosci do obcowania z rozwiozłemi Kobietami

iuz y ozeniwszy się ten sam obyczay zachowa, czego
masz przykład na S: niech tedy pan J niedaie przy
kładu z siebie Synowcowi, bo przez prozne iego ozé,
nienie, gdy mężatkie młoda y bez doswiadczenia zepsat
zrobił nieszczęscie całey familii, czego teraz nikt nie
poprawi, tego tedy moralnego pana J: z konfunduie,
tedy mu powiem że człowiek uczciwy y honorn tępy
tobi, y moralni, kiedy się ozeni zamłodu, a miasto
kiedy nieczemiąc się robi sobie zamiasto pewe panny
albo niedoswiadczone mężatki z czego nieszczęscie
całego pokolenia z konfunduie tym argumentem.
Str: c zamknie mu gębę, niech tedy tey mowy
tedy uzyię, a pewnie z konfunduie argumenta M:
przeciwko wczesnemu ozenieniu. Do mamy nie
pisze bo tak dalece niemam co, ale ią ściskam
serdecznie wraz z panną L. Wdzięcz

Ma Chère Emilie 26 Apr 827

10

Odebrałem Twoy bilet razem przy-
słane 3 Zyzwaki ale niewiem
iakim prawem zatrzymałaś trzy
dla mnie przysłane ze Lwowa wo-
lałabyś mi była odesłać tamte trzy
a iabym Ci był odesłał 2 Srebrnych
z Szyb. WŁ bo nasze 2 srebrnych
chadzą się tutay kiedy więcey niema
i przytym mogą się ukraść a u Ciebie
iesliby były przy kupie pisz-że do
mnie że z tych 20 Rynskich com
Ci posłał niekorzystałaś boś je da-
ła Klemowi i iedask żebym Ci przy-
słał większe Ty więcey dałaś Kle-
mowi bo wtenczas kiedy tu przyie-
chał ostatni raz dałaś mu 60
Ryn. więc za niewłasnie tych 20
co Ci posłałem na drobne expens
lubym Ci na samego Klema wino-
winien był 80 niebardzoby to Ci
wiele pomogło żebym Ci posłał
kilkadziesiąt Ryns. dobym barzo
chętnie zrobił gdyby Bronowicz

tki listy dostaniecie ale dotąd
niemogę się doczekać Wiktora ze
wyrzeczonem 100 fr. [illegible] pierwey
od Brunnikowskiego a potym na
oddanie mu od [illegible] A co do ty-
godnia jeżeli będę miała [illegible] gdybym
niemiała to do Jarmarku
Lwowskiego w pierwszych
Dnia Maja z których Wam
dałam 200 do Stanisławowa
niemacie kiedy sprzedaży żad-
ney Percepty a z wszystkich
Stron expens tylko tyle że kos-
za dyshe ostatkami każde w
niey zrobiona [illegible] wole-
[illegible] i iest znaczniey
iest tak podwoyna w innym
czasie pierwszym [illegible] tej
Percepta od Strap: albo pienię-
dze z woli teraz raz naymniey
ze ostatkami Kasy iest bardzo
szkodliwe bo trzeba zakupować Re-
niądze na wyprawienie [illegible] ney
mniey 200 fr. a nawet Komandor
[illegible] rekwirowała o odesłanie
iey 100 fr. za 25 koł. Sumienia
których także potrzebuie na
wyprawe [illegible] zyota teraz

naymnieysza zmiana w
Rzeczy iuż będzie znaczna kiedy
trzeba inszego Remindu że
na wyprawny Kwiatow więc
byłoby Tobie niepomoy.
ty że kilka dni iż były
iakby listy nakłodzity mo.
ich Tedy na Sprawunki
które mam burzy Twoie swo.
ich zapomniszy że ia ci po.
tym oddam Spisz sobie Tedy
Regestr tego coście zapomin.
alle z Twoich że ia ci prze.
cie powrocić niekiedyś to.
tam kiedy były teraz Burz
iadrił z kołatami iak się
dowiesz i kupił 41. Wołow
po 50 fr t: rachunku, za co
wyszło to na 2770 fr ale
ten niemniej od Twego my.
na 970 więc nakład Jes co z
tym kupnem zrobić
i ile Remiandze które mam
nieskupiłbey nawet potem
więc ia go zdeterminowałem

zeby nie moy kredyt kwapd-
potowe i on więcey kupetima
kredyt nik gwiazd gotowych
bo 970 t gwiazd tylko go-
towych a 1080 zostało win-
nien Za tudy do zapłacenia
tych będę pomocny wypisa-
nia tedy P. Mielżinie Czya
penrowali ze swoich D° kto
ca mam gdzieś wypisane ale pr
zebym nieznikąd wypisanemi nie dle
wam brakowało do 8 X a ia
to iukos w swoiey głowie po-
kombinuie zeby Wam można
dać iak nayprędzey pomoc
nuio niepotrzeba wabn tegorocznego
zaszczepiania iak moie przydziąza-
nie Bryczka ta którą woitałeś
ie Panny z Budą podreperowan-
ny [illegible] fi odesłana b. iuż rzubeś
Kariołka rozłamie ale ten dwóy
ny rewurek na Pasach iż iak gdy
ko do Żukowa odesłuycie Kułeży
iak nayprędzey bo i tutay iest
pilno potrzebny, wiesz ze tutay
nie mam tylko moy Kocz ten stary
a i ten kocz iest takze zepsuty więc
prosze Siebie żeby ten Wozek iak nay-
prędzey odesłano, bo sam nie mam czym przyie-
chać nie potrzebie [illegible]

Tak iak było niegdyś z Pos-
tępowaniem ze Ś. X. Chwietanskim
powodu iakiegoś tak teraz się
Kareta przyszła wyraźnie spe-
cyfikacyą Karet z opisaniem
chwalbie: Ogłoszenie ustąpie-
nie ale za gorzyj Kołatem wo-
te wzajemnie i oświadczyłem
X. że Ty niesłusznie twierdzisz
zamkniętym porządkiem i że
to pierwszy przypadek był że
potrzebowałaś Karety, ale
niekiedy do Karety przyzwy-
czajona na długi czas dłuższy
się bez Karety a na Zimę mam
Mu Szubie Karetę na Saniach
tego zaś nie chcę obracać ku
niczemu na Karetę tylko na wo-
ty Konie i Krowy- wozy i X. w
braku Pieniędzy na porządek Kare-
ty zdeterminowała się
Oni Kiedy na Jarmark Ukr-
torafski miała przyjechać
i o wiernym niezgodnym iakoby
niedzielnym które za owy były
przysłała do mnie o Informa-
cyą kiedy z Wotami wy-
chodzić iak ich karmić

na Dradze aż do pierwszego
dasz mięłaś bydź do Wiednia
ia się dowiedziałem że te
Weksly są chude mate i na
Jarmark niezdatne żeby
Karuli, pierwszy obejrzeć trzeba
wypisać z niemi IX dowiedziałem
się że się wybiera do Jabłonowa
wa Ja mu się zarekomendowałem
iak nayusilniey Wasz interes
w Piątek rano
W ten moment odbieram Twoią
Kartkę day Boże żeby to prawda
była że iesteś zdrowa, ale mi
Twoy Mąż powiadał żeś była
słaba, nayważnieyszy dowód żeś po
syłała po Kleina Kartkę Twoią
się posłałem do Twoiego ~~Księżna~~
~~ny~~ i napisałem do niego żeby
o Reparacyą Beczki i ale na
szyny Bednarskie z ~~...~~ się
umawiał żeby te robili, tutay
iest tylko ieden Bednarz ale ia
kiedym przysyłał Twoię konodat
ki dawno to zaraz napisałem
żeby trzeba drugiego Bednarza z
kąd sprowadzić bo ten tuteyszy

ciągle zatrudniony przy browar-
ze i gorzelni pobijaniem obręczy
i inną reparacyą koło beczek
kądek mało ma wolnego czasu
i nieposporzy roboty niewiem
tedy czy tak zrobiło bo Buczyń-
ski także nieszczęsny a mniejsza
iedzie pierwej ciągle trzeba zaś
sobie wiedzieć raz na zawsze
że iak będziesz potrzebować ia-
kiego naczynia bednarskiego
owego wielce potrzeba w Gospo-
darstwie, to zawsze lepiey pro-
sić oto Romanowski a nie-
dć tutay robić bo co do Drzewa
iest wszystko iedno, ale co do Bed-
narzow to daleko łatwiey iest
każdą rzecz robić w Żukowie
iak tutay, bo w Żukowie może
iest 1 albo 2. Bednarzow, a gdyby
i niebyło to daleko łatwiey
tam sprowadzić z Sąsiedztwa
iako z Korczow Kamionek
bo tam daleko iest więcey lasow
do Koła, a przeto przy lasach
wszędzie iest pełno Bednarzow
a tutay iest tylko ieden co
wciąż samą reparacyą naczy-

zatrudniony, a iak wypadnie
iaka wielka robota nowa to
zawsze zaciągnąć Bednarza ze
Sniatyna ktory tu zjeżdża na
robotę, więc takiey nie chcie na-
zbywa robienia dla Was wszyst-
ko żebyście potrzebowali ale na-
patrzeć brak na bednarzy a do
drobniey roboty tobyś Sniatynski
nieprzyjechał tu, Ze Legominy
Zarasiewiczowy to już bardzo
dawno oddałano podług Two-
iey Dyspozycyi choć ta tego
niewiem dla czego Ty iey po-
sytasz te 5 fr cos iey winna
to iey oddaj w przyjeździe przez
Kołomyię bo kiedy Legomina ode-
szła to nieprędko będzie insza
Okazya do niey pieniądzy To-
bie nieposyłam bo iuż 6 obie-
cane wypraszałem przeczyny z któ-
rych obydziemy mieli tyle wiele
na wyprawę światło potrzeba
a dziś iest 27 a woły za 3 dni
ruszają, dziwiąc ich od Braty
spuszczenia czyli wypuszczaią ze
stayni, bo stoły kiedy wielkim tety-
dem astabienie kasza i niemnie na
wyprawę Wołowo, iak Tobie wyprzi-

3 wyrazitem zebys sobie pisała
Regestrzyk wydatku zapew-
niony ze w powrocie mozesz
byde pewna ze dotrzymam O
Odestanie Wozka tego na ka-
sach moiego iuzem raz przy-
pominam i prosze bo ia bym
chciał wyieżdżać para konmi
czy gdzie na Sasiedztwo lub posłac
za iakim Sprawonkiem ~~to wiesz~~
ze niemam tylko ten Koń
stary kiedy iuz Bryczka z bu-
Od musi Wam odestać
Takze cosby trzeba zrobić z temi
Furmanami bo z tych niby
lepszych Koni zabierać do gor-
szych tuteyszego Furmana Fed-
ka ~~a lepszego~~ i odrywać go od
iego własnych koni a lepsze
konie zostaia bez Furmana
trzeba tedy czy gorsze czy lepsze
wezmiecie dla Siebie albo z
tąd wziąść kogo do koni tych
ktore sobie wezmiecie iakiego to
dobrze mowi albo tam trzeba do-
brać iakiego Parobczaka niebez

tego zeby tyle Rozterkich do-
potow i t. d. woale ich jest ktor-
zy takze musieli iezdzic zeby
wynaieli kilka Furmanow
Grontowych zdatnych do koni
ktory przy wszystkiey grzeczno-
sci mozna choc iednego odebrac
kiedy potrzebuiecie tes z tad choc-
byim ia Wam winszowaud za
naltego takiego iak Jakub do
woza niemozna trzeba kiedy
iakos sie opatrzyc ~~to~~ wole pu-
sciec furmana bo choc konie
wezmiecie iakie kolwiek ktore
zechcecie koi tu niema stowarzi-
ka takiego ktoregobyscie z tad wzie-
li gdy przesadkiem dwiezywszta
sie kluczniczka i kupita tam
Sarny i Zaiaca wiec kazatem Wam
postac Sarny pierwey, ale Wam
by tam nalezato postac drata na
odolarowanie sie za to iesli Dom
Komanowskich obiadli, ale te Prze-
lorszyz niedalaloby zaspokoit chybe
wzaiemnie zaprosiwszy ich do sie-
bie alebly ani na tym zawbdit
tak iak kabtocki na tymcze ebeby
aminzkali u siebie Gospodarstwo

a u Was na nowym gospo
darstwie głód by scierpieli
Sciskam ciebie serdecznie do-
bros mi z swoim zdrowiem i
ia iestem zdrowa i bede wten-
czas iak Wam nie brakować
nie będzie do zupełnie dobrego
bytu iaktoz to nieszczescia pocz-
ciwych Ludzi dotykaią teraz
tuta nadzieia tych co maią
Woły na Kuyawi w sprzedazy
aż biednemu Słoneckiemu
Woł zachorował musieli go
dorznąć a drugi w kilka mi-
nut zdechł to zaraz na ie-
kichś kilkanascie Dukatow
straty niezmiernie go załowa-
łem bo to człowiek bardzo swiat-
ły i poczciwy P.P. Romanow-
skich odemnie oboie uściskaycie
i ich Dzieciaki nayserdeczniey
niewiem z kąd się dowiedziała
domosi że Julia ma ślub być w
Maju ale niewiem czy to przez
Ministerium tylko kogo innego
bo odemnie nie obo niewiedziała
Twoy Mąż między innemi

imieniu prosił mnie żebym ia
pisała do niey od Was prosić
o prawie oddanie na terminie
kilkaset złotych które Wam
winna ale to iakoś nieskład-
nie żebym ia się wdawała
między Was kiedym niebyła
przy pożyczeniu naturalnie
lepiey żebyście Wy opisuiące swo-
ie gospodarstwo i potrzeby
oto napisali że tych pieniędzy
potrzebni będziecie, ale wszyst-
ko stosownie do rządzenia Twoie-
my za nadmienienie, tak żeby to
uwiniało wamy że ia wystawy
ronowe za oddaniem słarnie w
ten moment kiedy dopiero napi-
sałam nadiechał Pastanie od Grom-
nickiego z Laskowice ~~[illegible]~~ z listą:
mi do siebie i do mnie też wszyst-
ko posyłam, ten postawić także
przygotowić Gazety a nowe zabiera
lubo teraz Julia pisze żeby zatrzy-
mać tego Pastanina dla posiłania
kiermni od siebie ale ia niewidzę
potrzeby zatrzymywać bo kiedy
Gromnicki dopiero wyiedzie 3go maja
to zpewne mam wam opisać i ia toż
samo wszc przysyłay mi także to
co chcesz do Julii napiszę, a razem adresu

mi te listy moie które i które kummunikiety że do Jedzenia
nam się wydawały pisałam który posłałam do Julii, pisząc kiedy przez Wiey

4 chwała Bogu że przecież ta
Szkoda Julii urazi się ale też
to wielka nieostrożność tak
zostawić, iż nie należało wszystko
wynieść do m. Z. kiedy [illegible]
prożna zostawała, Gdyby był ty
broń Boże przed Kupnem był
ze swoją Kassą miał ci tak wy-
kradzioną toby dopiero wielko
pokutować Smutek a taki
przypadek łatwo się mógł wydar-
zyć Szczęście że teraz ten Ka-
pitał jest już prawie całkiem
w Ziemi
To Dobrze się wydarza że mię
Gromnicki częstuje Winem bo
on dobrze kupi bo nie mam
ani Kieliszka, na tym co Sta-
nisławowi kupił [illegible] najprzód
Beczka sześcioletnia może o 4ta część
chybiła a potym wino takie
słodkie że go pić nie można
[illegible], i za rok wystoi się
i zdatne będzie do picia bo to
wino jest dla młodych będzie co
mogą poczekać żeby się wytrawi-
ło, ale teraz kiedy będę miał
i te od Stanisława chcę [illegible]

szkodą bo nieszczęsna Beczka nie-
nadzieje wiele się zbierze Bezkolik
a przytym i wystrawne od Grom-
nickiego to się będzie mogło z tamci
podzielić tak iżwiązym tako i dru-
gim zbytnie niedbale bez Uciemu
Domu co więcej się z całego Ser-
ca dopełnić Konnie iuż bo nie
trzeba coś napisać do Łańko-
wice choć wyraźniejsze pisanie
odtąd do 3. dni tak trzeba se-
ponu nadeydzie W Drzedus 179

17

A Madame

Madame la Comtesse Eugene

Dzieduszycka

à

Lukow.

Ma Chere Emilie   dnia 18. febr 829.

Dziś we środę, iuż późno wieczor piszę do Ciebie ten Bilet który poydzie podług podobieństwa dopiero iutro z rana. – Posyłam Tobie 3 łuty korzenia Szczawiu 2 funty które zapisałem zaraz iak mi twoię karteczkę czyli konotatkę pokazał Eugeniusz, a 3ci funt wzięła Malinowska, a lecz nie pomyślnego to to że iuż ostatni funt wziętą, i więcey niema w Aptyce, teraz właśnie wieczor nadiechała z Zaleszczyk i przywiozła podobno tło którego kupiła była w Horodence ale że nie zdatne więc odestała, i teraz dopiero z Zaleszczyk przywiozła, dobrze że dzisiay poiechała bo powiada, że iuż droga ginie a zeto ieszcze będzie wozmożnie niż przyiedzie do wiosny – jeżeli co więcey ma dla nas to niech na karteczce zapiszy. Twoy Mąż prosił o wyskonotowanie zasiewu zbożowego u nas czyli obrzeszenia więc mu posyłam, także od rozpoczęcia roboty kartoflowey aż do ukończenia cały rachunek co także chciał mieć twoy Mąż. Bardzom został zmartwiony dziś wieczor odebrawszy Bilet od biednego Słonecznego, który niepomyślną mi donosi wiadomość że podług iego kalkulacyi będzie musiał porzucić possesyą Stoyleza

Posyłałem ci to nie o ostatni funt tylko więcey niż tego
krzacznego

bo go iego Szwagorek Bartmin-
ski razem tego iuryzdator tak
bardzo nudzi, i coraz nowe nakła-
da obowiązki że iuż wytrzymać
nie może, i że będzie musiał porzu-
cić. Tosbuie się że młodo lata
stracił i zdrowie, i że przy słabym
zdrowiu może inszą odległą będzie
musiał zwiąć possessyą, lub
na bórkiu zostać, nie uwierzysz
iak mnie te zapowiedzenie zmar-
twiło bo w całey okolicy tutey szey
z tym rozumem i sercem nie mam
tylko tego iedynaka przyiaciela
dałby to Bug żeby to się zmieniło,
i żeby poki ia tutay on tam nie
sabkał.
To iest żeby się porozumieć do-
czego ile będę mogł tylko i ia
się przyczynię.
Musiał tobie twoy mąż powie-
dzieć że ia na rzecz Pawlikow-
skiego posłałem był assygnacyą
na 450 ʒł konw. które złożyłem
w Kassie Czerwonogrodzkiey, a
z tey Kassy wziąłem assygnacyą
do Widmiał do Kassy Lwow. za za-
płaceniem do rąk Pawlikowskiego, ale
przypadek zrobił że na 3 dni
pierwey nim moy list przyszedł
Pawlikowski wyiechał z Widmia od-
desłano tedy ten moy list wraz z
assygnacyą Retur do Gwozdzca, a
ia naprzod iua widzące z tey assy-
gnacyą wroci szczęście proponowałem

19

i zamówiłem w Czerwonogrodzie
żeby mnie ta Assygnacya doyść
potrafiła za interimatrym wso-
im Rewersem oddano mi pie-
niądze, otoż mi to obiecano i
miano dzisiay wypłacić; ale
że oni wnieśli Raport do X^ciu
że ia za Rewersem chce odebrać
te pieniądze X^że przemądry i
ostrożny boisz się, a żebym ia
na dwie ręce nie porwał tych
pieniędzy, raz tutay za inteři-
matrym moim Dokumentem,
a drugi raz żeby kto nie por-
wał za assygnacyą w Wiedniu
za Kazał swoiemu prowentowi
a żeby na Rekwizycyą moią nie
ważył się wypłacać tych pienię-
dzy przeszedł odmienił się ieonak
cały przypadek bo gdy mi tym
czasem assygnacya nadeyszła nie
potrzebowałem brać za swoim
interimatrym Dokumentem, –
tylko za Assygnacyą teyże sa-
mey Kassy. – tym czasem iuż
dwa dni iak się to ciągnie Mistra-
towski tak przez rozum iako i
przez charakter, iest zupełnie przeko-
nany o tym że kassa ta sama kto-
ra przyięła te pieniądze, i ten sam
Mrodkowski który ie odrachował
~~mnie~~ bez wiadomości niepytaiąc się
o pozwolenie X^cia powinien był dać
nawet dla swego własnego honoru
i że zakaz X^cia nie wydawania mi

pieniędzy moich własnych na ten ieden przypadek mogło bydz wydany ieżelibym ia Assygnacyi nie odzyskał, to iest ieżeliby się też dostała w cudze ręce, a ia gdybym chciał wziąść za moim własnym pr interimalnym Rewersem bo w ta kim razie choć to iest upodlaiąca opinia i krzywdząca ale mógł ~~gle~~ bym niby odebrać tę Summę dwa razy raz tutay za interimal, nym Rewersem, a drugi raz w W. dniu za Assygnacyą, ale kiedy ia mam zwrocone tęyże ~~sa~~ mey Kassy Assygnacyą i z tą przychodzę do odebrania, toć iest widoczną rzeczą że naymnieyszego protestu uczciwego do zatrzymania tych pieniędzy nie ma i że nawet zakaz X. ciа nie wypłacenia mi pieniędzy na ten tylko przypadek mógł wypaść ieżeli żebym nie ~~miał~~ miał Assygnacy w ręku i tylko na interimalny mój Rewers ~~,~~ ale kiedy z Assygnacyą przychodzę, to bez żadney wątpliwości[?] ~~wniey~~ wszelkie te pieniądze powrócone mi być powinny. Tym czasem do dziśiay bo we Czwartek to piszę ~~lumimo~~ obszernych foliiatów ~~foliiatów~~ z perswazyą nie mogę się doczekać tych pieniędzy a gwałtownie ich potrzebuię

+ Chciał odebrać

tylko samym słowem otrzymu-
iemy albo prócz potrzeb naszych
i naszych potocznych ieszcze
na co inne uciskaią z Wdowie
do Lwowa w prawnych intere-
ssach — więc tak znaczney
summy iaka iest 54 dni
niewypada, tym bardziey że
sam dla siebie także takiey
illości potrzebuie, gdy bardzo
mi źle przez braku Wina którego
w niedostatku Bezłkowego
muszę kupować na butelki
co nie tylko w Horodence co nie
tylko iest drogo ale noy częściey
wina Żydowskie Butelkowe
bywaią i przymowane i szko-
dliwe zdrowiu czego i ia po-
mimo ostrożności kilka razy
doswiadczałem a przecież
koniecznie mi wina potrzeba
dwa albo 3. kieliszki na dzień
dla umocnienia i zagrzania
żołądka: otoż pisałem teraz
do Juli prosząc żeby mi Bo-
iska ieymość w Stryiu kupił
dobrego iakiego Wina, a przy-
tym że 4. Garcy w Barytle
z ciągnionego, będzie teby potrze-
bował Butelek na ściągnienie
Wina, a przytym iowa wypada
nie i piwa w Butelkach,

Dlatego Ci teraz to wszystko wy-
pisuię i skazuię ~~że~~ ci się ~~żebym~~
że chcę te pieniądze za Butel-
kę mieć wrocone żebyś mię
rozumiała że m tak poskąpiła
że tobie darować kosztu na tę
Butelkę nie chce, ale ia ~~to~~ w u-
stawnych twoich inszych po-
trzebach i sprawunkach Tobie
nadgrodzę. —
A propo Świec Malinowskam
przypominała że było tam zalecita
Szeflowi czy do kogo to należy, że-
by zawsze kiedy odsyłaią pudełko
ze świec, odsyłali i wieko, bo to
przez tę limistwo i niepamięć u-
stawny ambaraz za każdym
razem kiedy posyłać by świecę
to trzeba dorabiać wieka ~~z~~ ~~metu~~ inim znoi
to się postanowię zatrzymuię
A propo Butelek na Hucie iest
rachunek którego ia wcale nie
umiem to iest na chuię na kopę
i tak n. p. 8. Butelek wynosi
na Hucie kopę dla tego że są
Dubeltowe i że są większe iak
kwarta a kiedy lekssze Butelki
to iest nie dubeltowe to idzie na
kopę więcey to iest może tyle

prócz moich własnych interessów
iakoto wyprawienie Romanowskie-
go który w sobote ma wyiechać
do Lwowa, w moich interessach
posłania Agentowi do Widnia
na co nawet iuż postawszy-
dla zamkniętey Kassy przez
nie przytomność Brussynskiego
w domu musiałem pożyczyć
u Bromirskiego do dzisiay 100 fr
Conw: iak powiedziałem na po-
słanie do Widnia prócz moich
interessów właśnie twoy mąż pro-
sił mnie o pożyczenie 100 fr mone-
tą co ia iak nay chętniey gotów ie-
stem zrobić wziąwszy choć by
ostatnie z Kassy, co prawie
zawszy tyle mamy, ale te 450
Rym: Conw: właśnie by w potrze-
bie twego męża dogadzały, ale
iak wyżey powiedziałem Mi-
chałowski przez uczciwość i
rozum iest zupełnie za odda-
niem, ale Mrozowski ści-
ale się trzyma dyspozycyi
X^cia na ślepo i iest przeciw-
ko oddaniu —
Małe tedy mam nadzieie żeby mo-
ie perswazye co pomogły a prawie
żadny i iuż wczoray to iest wcho-
dzę napisałem tak do X^cia iako
i do X^zney obszerne skargę

na takie podle postępowanie
żeby mi własne moie pieniądze
zagrabili, ale cóż z tego dziecińże mi
pozyczy list moy a 10 będzie powra
cał i to ieżeli W. Xże zaraz odpiszy
to przyidzie za dni 20. ale może i
poźniey ieżeli W. Xża z Ekonomem się
rozmi[?] to iednak tylko przypad-
kowo donoszę, bo te 100 ₰ których
twoy W. Xża potrzebuie zawsze na
zawołanie mieć będzie, choć by mi
z kassy Czerwonogrodzkiey nie oddali:
Teraz tedy to załatwiwszy wy-
razam co się posyła w Li-
ście dwa Rachunki Gorzałcza-
ne
2do 3 funty korzenia ślazu
3tio Płótno kupione w Zaleszczykach.
4 Sery ok 15.
5to Frazczezki oliwy
6to Mięsa ok 15.
Te wszystkie sprawunki bez po-
wrotu pieniędzy iak zwykle
dla nas ale 54. fr W. W. da-
nych na Butelki to proszę
mi powrócić bo ia takoż samą
ilość muszę kazać robić
dla siebie a zatym trza będzie
zapłacić, a teraz niemaiąc
sprzedaży gorzałki gdy się

drugę ia tedy bardzo iestem ciekaw, co to słowo kopa znaczy na Hucie, bo iuz to nie znaczy kopa 60 iak zazwyczay, ale mu- si znaczyć iakąś wagę szkła Bardzo tedy załuię że mi na- myśl nie przyszło odważyć Kutay 8 Butelek na Kantar albo na szale na Wideńską Wagę i na Lwowską, zeby wie- dzieć wiele to słowo kopa na Hucie znaczy funtow Lwow- skich ~~albo Wie~~ i Wideńskich ale choć bym to był zrobił było by to nieskładnie tutay bo trzeba było rozpakowywać i rozwiiać ze słomy Butelki a tutay by nie zapakowali tak iak na Hucie ale przy- szłe u ciebie nie zapomniy te dwie Rzeczy zrobić

1o Każ odmierzyć iedną albo dwie Butelek kwartą, i kwatym wiele w sobie zawiera ale to akuratnie.

2o Prócz tego zaś każ 8 Butelek odważyć co ma znaczyć na Hucie Kopa i co kosztuie 2 zł 15 gr a to tak na funty Lwowskie iak na funty Wideńskie i to obie

mnie wypiszi, iako tyz i to co
wyzey powiedziałem wiele Butel-
ka trzyma na miarę dlatego
i to czerwonem Ołówkiem
zaznaczyłem zebyś nie zapo-
miał. —
jeszcze kiedy ia iuz napisałem
przyszła Marinowszka ze
swoiemi dodatkami ale płat-
na tokaia 7 kosztuie po 10
Złotkow więc razem 3 fr
i 10 złotko. i dodaie dotego
ze takiego wyśmienicie niemo-
gła dostać iak była próbka
Oliwa kosztuie 2. sorotkowe
a co zaś do Mężu to ia się
pomyliłem w liście ze iuz
niema więcey w aptyce bo ona
tylko powiada ze nie było wię-
cey Kraianego.
Sciskam Was wszystkich
troie serdecznie —
Buszyński dotąd nie powro-
cił. W Dziedzrychi
ponieważ twoy Mąż widział ze ia
wiale nie mam Wina a te co
biera na Butelkie z Miasta
~~xad~~ zdawało mu się być
wysygnowane a ia przecie
dla rozgrzewania żołądka po-
trzebuie więc mnie obiecał +

+ kilka Butelek tego co nazywaią Styrpiaks gorzkie proszę mi tedy przyszlie ale naywięcey 4 Butelek.

Dnia 12 Augusta 829

Ma Chère Emilie

Odebrałem twoy Bilet dnia wczorayszego w którym odwołuiesz się do dawnieyszego przez który zadałaś Kommunikacyi Listu Julii spodziewaiąc się ze wnim ze zasta. niesz potwierdzenie, dnia wyiazdu Ich, i przybycia do Potoczyska, a następnie do Kornikowa, Gdyby ten list Julii zawierał determinacyą pewną iey przybycia tedy bym Ci go był przysłał, ale częścią przez dystrakcyę, a częścią ze ten bilet żadney pewności niedawał, iakoś niewidziałem potrzeby posyłania Ci tegoż. Więc teraz dopiero to dopełniam, ale takze nieznaydziesz wtym nic pewnego, ale to iest co dla Ciebie będzie dostarczaiącym, że ona pierwey przyiedzie do Laszkowic iak znaydziesz wtym liście dwa dni pierwey przed swoim przybyciem tutay da mi otym wiadomość — Więc i ia tobie zaraz przez umyślnego iednego dam wiedzieć na który dzień się obiecała, a znowu zaraz drugiem posłańcem iak nayspieszniey doniosę Ci tego samego dnia kiedy przyiedzie że przyiechała — przecałego odwiecy się dowiem naprzód iak długo tutay zabawi i kiedy determinata do Ciebie wyiedzie — ale gdy by nayumniey to przez dnia przyiazdu tutay wyrachuiąc odiazdu nayumniey dwadni tu zabawi choć ia iey radbędą, żeby zabawiła iak naydłużey, i wtedy możesz się spuścić na moią pilność, gdy ia posłańców żałować niebędę że przy nayumniey na 4. dni, a może na 6. pierwey będziesz wiedziała o iey przybyciu do Kornikowa, możesz się wtym zupełnie spuścić

na mnią dla was przyjemności, przekonasz się że wy Listie niemasz determinacyi dnia przybycia tutay, ale ta wiadomość czyli opinia, że ma być tutay 18. ztąd się urodziła że przy moim Liście był Bilet do Stanisława, a Stanisław odieżdżaiąc do Łachowic z Synem, odpisuiąc mi na bilet przy którym mu posłałem list Juli napisał do mnie że ponieważ ona tutay będzie około 18. więc i on na ten czas powróci. Z tego wnosić należy że ona do niego musiała pisać że będzie około 18. bo w moim Liście iak iuż wyraziłem niemasz dnia wyrażonego — Zgoła będę spokoyna że ci dam wiedzieć; w tych dniach przyiechał posłaniec którego posyłałem z listem do pieniczykowskiego na Łaszkowce, otóż ten przywiózł wiadomość od Ekonoma, że Pani Gromelka tam spodziewana, a że z tamtąd ma iechać tutay, ale to wszystko bez wyszczególnienia dnia, i iesżcze Juli wtenczas w Łaszkowcach niebyło Słowem mówiąc można się na to spuścić że ona na dwa dni przed swoim wyjazdem z Łaszkowic da wiedzieć którego dnia będzie, iako też i na to że ia Ci dam wiedzieć, bo iuż iak iuż wyraziłem pewnie ie- dnego dnia przyiechaw czy nay- mniey dwa dni całe tu zabawi- Zgoła ty naymniey 4 dni a może 6. dni przed iey przybyciem do Kor- niowa będziesz wiedziała, bo naymniey dwóch posłańców będziesz odemnie miała — Kontent iestem bardzo

Ma Chere Emilie

w: 30 Aprila 832

24

Oto dzisiay odebrałem bilet ieden do ciebie od lwoicy mamy, a drugi od Stanisława do twego męża – chciałem zaraz napisać i posłać do ciebie obydwa te bilety ale ponieważ posłany są drodzy – więc wolałem zatrzymać do powrotu M: która miała iechać zaraz do Horodenki, a potem obradziła się, i ~~zara~~ pomiarkowawszy, że niektórych rzeczy których potrzebuie czy dlamnie czy dlaciebie w Horodence niedostanie przeto zdecy dowała się raczey poiechać do Zaleszczyk i tak zrobiła – wyiechała dziś rano a dotąd 3. kwandrans na 6. po południu ieszcze niepowróciła słowem tedy czekam z finalnym ukonczeniem tego listu na iey powrot, lecz ona dziś pewnie powroci – Wtym dzisiay nadspodziewanie nadiechała tu Pani Brosniowska wdowa z Oleszy ze skargami ze kilka set Reńskich nadpłaciła i tych iey niezwracaią lecz więcey odniey pretenduią – Juz mi ten interes kosztą ugarle stanoł teraz niedawno ziezdzał Pan Głowacki i Pan Buszynski

i był Komornik zrobili mi Rela-
cyą, że iuż wszystko zakończone
a że Komornik ma tylko
podpisać w ktorych kładach,
tym czasem ona przyiechała
z temi samemi skargami
cała zniq trudność iest na
tym że ona na podany ra-
chunek sobie dawny ieszcze
od Busz: i Głowac: mię nie
odpisała na żaden punkt tyl-
ko bez żadnego zarzutu prze-
ciwko temu rachunkowi
krzyczy że nadpłaciła — gdy
ona tedy tu przyiechała sama
mogłbym ią był z takoż samą
słowną rezolucyą odesłać, ale
poniewaz ona te moią słow-
ną Rezolucyą oddałaby była
iakby była chciała komu kol-
wiek — więc ia wolałem zu-
pełną formalnością postą-
pić, i we własnym moim
Domu napisałem do niey bi-
let gdzie iey całą moią Re-
zolucyą wypisałem ktorey
treść powtarzam to iest że-
by odpisała na punkta ode-
mnie iey podanego iey Rachun-
ku i wyraziła czemu za-
przecza, a dopiero żeby mnie
to było kommunikowane do ro-
zpoznania iak się niebędzie
my mogli względem sprzeczny

z przeczonych punktow zgodzić
to zeby to poddać pod decyzyą przy-
iacielską — czy tedy odiechała — ale
to nie ma konca bo nie masz
nikogo skutecznie użyć Pan
Tomasz stary i chory Brat teraz
poiechał z Wotami, a Kom: od
ktorego list miałem we Srode
datowany 28. dzisiay dopiero spo-
dziewał się wyiechać ze Lwowa
i na Niedziele bydz w Zukowie.

Niepamiętam czym donosił
zebytem w Czerwonogrodzie do
kądem we Wtorek wyiechał, a
we Srode powrocił — z tamtąd
nic nie masz interessuiącego —
ona wielko ściami na głosowe
zaięta — Czerwonogrod, cały iest
iuż Dziedzictwem Serafinice i
Czerniatyn zostać pod iey do-
żywociem bez żadney kalkula-
cyi połę prowentu mu bydz iey
własne, a druga połowa na
utrzymywaniu Dzieci rozbiia
się dotąd między prowiktami
czy będzie trzymać na siebie
lub czyli puścić iuż to Czernia-
tyn i Serafinice pewnie
puści, a zas Czerwonogrod czy
z nie na dwoie iuszcze czy na
siebie trzymać będzie czy także
w possessyą wypuści ale do-
tąd to nie iest zdetermino-
wane; zdaie się ze Michałow:
~~zu~~ wcale do Rządu nie będzie
użyty bo i teraz do niczego
nie iest używany, a zas Mrocz

Kowalk:

Brat tego co w Jabłunowie

Mroczkowski który tam był do-
tąd mandataryuszem teraz
idzie do gury, ale ieszcze iego
pozycya nieiest determino-
waną albo zostanie Rządcą
izdeby ck: na siebie Czerwonogro-
czyzne na siebie trzymała albo
Jnspektorem nad całością dobr
Jzdeby puszcza, ale ieszcze iedno
i drugie niepewne — pisała
tylko do mnie dzisiay prosząc
mnie o wypisanie iakiey pienze
pensyą Ks: Pa: więc można
wnosić że to dlatego żeby miała
miare wyznaczenia Mroczki.
którenu podług wszelkiego po-
dobienstwa chce powierzyć Rzą-
dy —
Juszto wyrazić niemożna iak
bardzo żałuie męża osobli-
wie że on choć był skąpy
i nieyzczerny, często podobno
grubiianin, ale hoyną ręką ob-
~~jatrzył~~ darzył ią mająt kiem
raz dawszy w dziedzictwo cate
Czerwonogrodczyzne przez Tran-
zakcyą, a drugi raz Czernia-
tyn Serafińcie prababcin wdozy-
wocie bez Kalkulacyi więcey nay-
więcey kochaiący mąż gdyby był
hoyny wkarczesy tedy by majątkiem
tak hoynie dławiący nieumłożył —
Juszto musiała stysząć o wiel-
kim przepychu na pogrzeb na
którym był i Pan Doran kilka
set dukatów wyrzucono bez

bez potrzeby na ten pogrzeb czyli ra-
czey zmarnotrawiono, ale iuż to
się mineło, dopiero teraz wystę-
puie daley z próżnemi oznakami
swoiey ambicyi tak n. p. podała
Komornikowi do protokołu na
wspołopiekuna Xiężia Henry-
ka Lubomirskiego niemaiąc do-
tąd nayniższey pewności czyli
on zaięty tylu interessami na
iey prozbę przyimi ten urząd, a
przeztego Xiężna tylko dla am-
bicyi może tego żądać, bo współ-
opiekuna dlatego prawo ustano-
wiło, i wdowie wolno żądać że-
by miała zaradzenie i pomoc
od niego w swoich interessach
i Dziecinnych, ale raz że mi się
zdaie że on tego nieprzyimie
a drugi raz że on tak ogro-
mny maiąc maiątek i ciągle
roztargniony swoiemi interes-
sami częścią po własnych do-
brach iest zaięty, a często nawet
wyjeżdża to do Wiednia to do War-
szawy; taki tedy współopie-
kun może tylko pyszności
dogodzić, ale ani wdowie ani
Pupillom użytecznym bydź nie
może — To tedy ieden proiekt
ktory ambicyie dyktuie — lecz
drugi proiekt iuż iest więcey tknię-
tym Sentymentem wyniosłości

powiedziała mi albowiem, że w
posiadanie wdziedzictwo Klucza
Czerwonogrodzi: wtym iest iey nay-
bardziey dogodne, że ma proiekt
zrobienia z Czerwonogrodczyzny
maiorat dla starszego syna
Władysława który się rodził 24 Sep-
tembra 812. aż mi się słabo zrobi-
ło usłyszawszy ten proiekt, bo
wto iest za krzywda krwawa
młodszego syna obedrzyć z wyppa-
daiącego namiego Maiątku dla
ambicyi, żeby starszego syna przez
majorat wyznieść — należałoby wy-
trzymać iakiś czas i poczekać
bo może starszy niezasłuży na-
ten wzgląd, i mnożego młodszy
we wszystkim czyli przymiotach
rozumu i duszy uprzedzić-
więc przymaymniey, i ztym da-
rem, należałoby się zatrzymać pu-
ki niebędzie miał lat 24. i puki
nieokaże prawdziwey wartości
niekrzywdząc młodszego syna
dla samey ambicyi żeby mieć
syna starszego majoratem —
czegoby pewnie żałowała gdyby
go ambicya zepsuła — ale iuż
nato słowa niepowiedziałem i
zbytem milczeniem, tyle ci
teraz mogę donieść o Czerwono-
Byłem wielkim zadziwieniu że
dotąd o Panu gurskim oycu X.
niemasz, ani słychu, i samey
iey iest te zamiedbanie oyca

bardzo czuła, powiedziała mi na-
wet że mu to zrzuto się w liście
wymówiła, ale zapewnie to iest że
musi między niemi bydź iakie
zadawnione oziębienie, bo iuż
iusz niesiest naturalnie żeby Oyciec
kochaiący w takim razie odwiedzenia
córki nie odwidził — masz tedy
dosyć o Czerwonogr: —
Woły nasze poszły czyli wszystły
wczoray do Unitowa do K[illegible] maią
dosyć czasu bo 5go dopiero iarmark
po wszystkie sztuk 81. ; a zaś
4. które sam Ksz: wybrakował
dlatego że mnieysze zostały
w Domu — Bóg raczy wiedzieć co
się stanie z przedażą —
od Stanisława będziesz wiedziała
że do Unitowa nie poiedzie zacho-
rowawszy na ból gardła — po-
iego Zonę posłał po Stania Stawist:
wczoray tu przyszedł poiazd i
konie wstąpiwszy tu po drodze
i dzisiay wysłali zrana do Oleio-
wa — Kończę ten bilet dosić dłu-
gi zachowuiąc tylko do dodania
to co się będzie tyczyło sprawun-
ków — Ściskam Was wszyst-
kich 4 serdecznie Wojciech
Ta Brożeniowska iakaś desperatka
bo przyiachawszy tutay po obiedzie
z Olesza wyprowszy tylko dwie fi-
liżanki kawy, żadną miarą
nie dała się uprosić na noc i
wziąwszy tylko mój bilet zaraz

zwyżey wyrażoną Rezolucyą po-
wróciła nazad do oleszy naroc
znemu też ty nie odsyłasz mi mo-
icy Książki z notatami —
Jak będziesz miała okazyę to nieza-
pomniy mi domieść wiele twoy mąż
wziął Motow z sobą do Umitowa
ia zapomniałem tobie domieść
rzecz nayważnieyszą że mi zlecił
B: na wyraźnie Tego zapytanie
co ma z pieniędzmi zrobić moie
mi za Woły — Ja mu tedy zleciłem
żeby twemu mężowi oddał zaś
iego Rewersikiem ze biorze do
Depozytu, ale ia ten Rewers
z nowu odeszlę twemu mężowi
bo nie chce żeby między nami
były papiery zostaną tedy te
pieniądze u niego w depozycie
tak iak przesłarowane ~~iak bę~~
bez Rewersu — iak będą potrzebo-
wał zażywa to i bez rewersu
u twoego męża są dla mnie pe-
wne — przeciwnie zaś gdybym
nie potrzebował odebrać to u nie-
go zostaną — Tobie bym tak nie
wierzył bo ty twoy mąż zwy-
czaynie wyrzucasz na które mi
ufać można —
Otoż o godzinie kwandrans na 9ą ten bilet
kończę i wybędę w tarantasie a nie chcąc
go z posyłać puki nie wstanie z wy-
prawą, gdyż Mal: właśnie teraz
powróciła z Zaleszczyk — więc pre-
zentuie ten bilet, a w koperte
na Bilon: włożyć Consygnacyą
tego co się posyła ze Spiżarninkow

Zaleszczyckich ze Specyfikacyą i Regestrem Expensy —

28

130

Pani
Eugieniuszowa

w Korniowie

30 ^{ao} Kwiet: 830

X

pm

ten

Ma Chere Erwilie   d: 3. July 820 w Sobote
o 8me wieczor —

29

Dzisiay przed pięt godziną doczekatem się przeciese twoiego biletu Dnia w Sobote datowanego — Wystaw sobie iak mi to było przykro od Srody dnia twoich Iminin dopiero 4go dnia to iest w Sobote odebrać od Ciebie Bilet, i wnym wiadomość ktorey nawet niemiałem, czy twoy Mąż na Imininy zieichał, czy był Sta: lub iego Zona, dopiero z odesłanych Gazet od Stanisława po rozpieczętowanych, co iest znakiem że był w Domu y od Stanisławowey ktora mnie Doniozła, że iey Mąż po wrocił z Korniowa odebratem wiadomość — naybardziey byłem troskliwy o zdrowie twoich dzieci: a szczególniey Wandy widząc że iey naszczepiona ospa czy się przyieła lub nie dopiero dzisiay przeciesz mi o tym donosisz z że go się niewymowonie ciesze y tobie winszuie —

Piszesz mi żeś wyięta z paki książkę dla Ciebie przezemnie zapisaną, a kiedy ta moiemi pieniędzmi iest zapłacona szkoda żeś się lenowała napisać tytułu książki, albo przysłać na ieden dzień do

6

doprzeyrzenia iabym ci był tego
samego dnia udesłał nazad.
bo czyjsz ia w liczbie Książek
które zapisuie mogę pamiętać
iakie Książki dla ciebie zapisa
tem coś mi się tylko marzy że
tak mogła bydź; na Zofie bo nie
mieckiego Zmienia zapomnia.
tem — lale to się nadgrodzi —
Ale niewiem dlaczego ty widzęz że
twoy posłaniec wyiezdza w sobote
y tego samego dnia tu stanie
który w wigile odchodzęcey poczty
iutro który w Niedziele, że ty
nienapisałaś choć małey kar.
teczki do swoiey Mamy którą
bym ia mogła włożyć z do.
niesieniem o zdrowiu twoim
twoich dzieci, a osobliwie Wan.
dy oskkiesfsie zaszczepioney
ospy — Ty piszesz że ci bytność
Kleyna dapisania nawet do
mnie była na przeszkodzie
ale kilka wierszy do Matki bez
ceremonii może było włożyć na
Kartce do mego listu, kiedy
mama tak iest dla ciebie grze.
czna że prawie w każdym
liście iakieś Karteczki do ciebie
załącza, a osobliwie Rege.
strzyki więc mogłaś sobie

znaleść tyle czasu żeby choć
wiadomości do mamy na karteczce
napisać w moim liście – Na
drugi raz tedy przeczytamy się
względem Mamy zachowany –
Już tam że ani twoy Mąż ani
ty słowa ciebie do mnie nie pisali
o zbliżeniu twego męża z Ciot.
kąy y siostrą to tego nie mam
za złe y nie dziwie się bo to
wam mogło wypaść z rady
dyplomatyczney żeby sekret
iak nay dłużey utrzymać, ale
niewymownie zabiie że twoi
cudowny powrot tak wyiazd wy-
pad że nie mogł czekać na
powrot oyca z Paryża bo
by się iuż było może kiedy za-
częło zbliżenie mo żeby było
przyszło do szczęśliwego końca
coby dla mnie raz przyiemnie
było, a drugi raz nawet y wię-
ksza, niżby to się było iuż
skończyło bez wszystkiego
y przed przyiazdem Pana
Józefa – bo on ieżeli się
weda w ten interess to pe-
wnie nie zrobi Darmo mam
zemna interessa tamtoy sce
z których boie się że tu nie siadły
mi zapytanie, więc ieżeliby

była zgoda sekretna nienastą-
piła tylko za jego wiadomie-
ścią, to on który darmo dla niki-
go nie nierobi rzecz(?) mnie
nadawa albo na który kolwiek
sądzi(?) ... ... które mu
przewidzie że musiałby za-
płacić, gdyby do tey zgody przy-
czynił się — zgoła atak
iak gdybym czytał tak wiem
iego proiekta, kiedy pierwszy
raz zasłyszałem że on ko-
niecznie pocwiadział co do mnie
dosyło że on dlatego idzie
do galicyi aby tą zgodę zro-
bił — ale on mi darmo nie
robi — wiem naprzód że dla-
tego tu idzie, żeby mi dawszy
mi nie oszczędził 2 albo 3 ...
y sprokwitować mnie za-
tę zrobione zgodę. Pamiętay
o tym, ale mnie się zdaie
że ciebie skutek przekona że
ia o tym przepowiadania
zgadnie y niebędę fałszywym
prorokiem, y Szydor będzie
pierwszy który to będzie odnie-
go pewnie proponował iako
znaiący zemną związki y me
Panią Stani: Wreszcie więcey
szczegółów wyszczegulać nie-
mogę — Ściskam was wszystkich
... Serdecznie W Dzieduszycki

y tym rze się ... ...
y ... ...ciebie ... Przyiacielem mi było Ściskam żonę Dzieci

Pani Eugieniuszowey

w Kornidowie

pilno

~~[illegible]~~ Koniecpolske z Drożdży j
Woreczek od kory kasztanowej
odesłać uprasza

3go Lipca 830

Etoilles procurer & son Mari le Comte
de Conte j'ai donc cepris la desir a
Mon Agent & qu'il puise des inform

Ma Chère Emilie

Zakonotowałem sobie w moim Journalu twe-
go Listu, to coś dała na Studno, y na

Batyst, na Bieliznę któreś tu do Szyia data, z Prozbą abym ci z Produktów Set należytości odesłał; mogłabyś była to zastąpić z procentów któreś wzięła choć niewielkich, od Osób tobie wiadomych, ale kiedy tobie cho, dzi równie iak y mnie, o powiększeniu two, ich Kapitałów wzięto pomiiam, starać się będę to ci odesłać iak przyide do Pieniędzy, tymczasem ci bem tey Pretensyi posyłam ci Dokument na twoią Osobę dany od G. M. który w gwałtowney Potrzebie, gdzie mu cho, dziło o stratę kilkuset Dukatów udał się o pomoc do mnie, którey ia mu odmó, wić nie mogłem nietylko przez Przyiaźń, ale też przez wdzięczność, gdy on mi pomogł do M. ale co w wielkim Sekrecie trzyma, żeby się drugiey stronie nie naraż, ził, ten tedy Dokument tobie posyłam że, by był u Ciebie, iak twoia Własność, iezelibyś tu była to go znowu z sobą weźmiesz. W Pieniężnym Interesie z S. to iuż donosi, łem, że mi chcieli dawać 3^m a na reszte Dokument za Rydzień, wołałem odłożyć do Zgadania, co wypada we Wtorek przyszły więc znowu iutro, to iest w Niedzielę, za, kazałam przypomnę, y dowiem się, czy mo, żna przysyłać we Wtorek, doniose ci na Środową Pocztę. — Gdzieto niepamiętam czym ci pisał, że mimo niedostatku pieniędzy niewypadało nie dać Stanisławowi Pomocy na Podróż Jego Żony do Michałka, da, łem mu tedy 10 #, a on te wziął z sobą w Drogę, y ia mu powrócić obiecałem

to

co wyexprensuie, ale proćz Stanisławowey pre:
dzey, to iest iutro wyjeżdża się, koryutko z
Bratem do Michałka, ia mu tedy napi:
sałem, co cierpię, choć to niechoroba, ale
wszelako, może mi co poradzi z mojego
opisania, więc bez czupendy będę miał
iego radę, proćz tego zarekomendował
tam mu Pania Stanisławowa, która
ma do niego iechać. — Donieś mi czy ty tam
weźmiesz dla siebie Bilet Prenumeraty
u Sławskiego, y w jakim Gatunku czyli czar:
ny potrzebny, czyli illuminowany, ale ia
tym bardziey radził czarny, bo y tak w sen:
kreciu powiem czego nikomu nie powiadam
y nie powiem, że na Kossaka Lithografia
która iuszcze w podobnych Obrazach, niema
Doświadczenia, niema wielkiey wprawy, ale
to się nie prenumeruie dla piękności; tylko
dla Narodowości, choć ta Exekucya nienaypo:
myślniey wypadła, wszelako ponieważ w illu:
minowaniu iuszcze więcey zepsuć mogą, więc
bezpieczniey prenumerować na czarny. Ja tedy
chcę żebyś była na liście Prenumerantek,
na wiekopomną Pamięć żeś wkraczał czyta,
a bez tego przystoi mieć taki Obraz co
Domu, ale chcę wiedzieć, czy ty tam weźmiesz
Bilet, czy iden z tych co mam, mam wziąść
zapłacić, y zapisać na twoie Imie, y w
iakim gatunku, to mi tedy donieś; ale tak to d. ze
dwoią Ambicya, y narodowością, źle wystąpi:
ła, kiedy wzięła tylko 1. potrzebny czarny.
Oczekiwać będę na wiadomość Ostatniey Węgierskiey, Pana
Stanisława, ale podobno, y wątpię żeby na dzi:

ciayska Parta pisał do dworu dla tey drogi. Je t'embrasse de coeur et d'ame,
Une Visite d'un Officier mendiant avec sa femme niemaiących dziedziczych
de t cœur d'avantage

le 12 Juillet 34

Zloto

Ma Chère Emilie

De la lettre que j'écris a Votre mère
Vous saurez que je suis sur le point
de depart a Leopol je crois que je
partirai mardi prochain 15ème present
je serai donc probablement le 17ème
l'Empereur ne part que le 25ème je serai
huitt jours je serai 7 jours avec l'Em-
pereur ; ~~pour tout~~ Vous aurez donc le
plaisir non seulement de me voir, mais
de me voir en grande parade comme il ne
Vous arrivera pas une seconde fois je Vous
envois à tout evenement pour Vos de-
penses extraordinaires si Vous avez be-
soin pour quelques habillemens 200 flor:
ajoutez au 150 que Zefel Vous a remis
cela fait 350 flo et comptant le Ducat a 16 flo
cela fait 21 # et 14 flor: ainsi soit d'apres
le conseil de Votre mere, ou d'apres le conseil
de Me Moska Vous tacherez qu'on Vous
fasse tel habillement dont Vous aurez besoin

J'ecris a present à Me Morska
pour lui annoncer 1re mon depart
puisque je serai camerade de son mari
que l'un de nous servira l'empereur et l'autre
l'imperatrice puisqu'elle sera dame d'honneur de
l'imperatrice rien ne sera plus facile à elle
que de Vous procurer une place ou Vous
pourez voir l'Empereur et l'Imperatrice
peut etre qu'on Vous placera dans quelque
Tableau tout cela dependrai de Me
Morska mais je preferrais ~~de~~ que Vous
ayez une occasion de danser devant
l'imperatrice, c'est a dire de figurer, j'ai
grande esperance que Me Morska fera
son possible, c'est pour quoi je lui ecris
d'avance et je Vous envois l'argent, pour
que Vous puissiez tout preparer quand
je viendrai je saurai deja faire en
sorte d'ajouter ou de reparer cela
que Me Morska n'aura pas fait pour

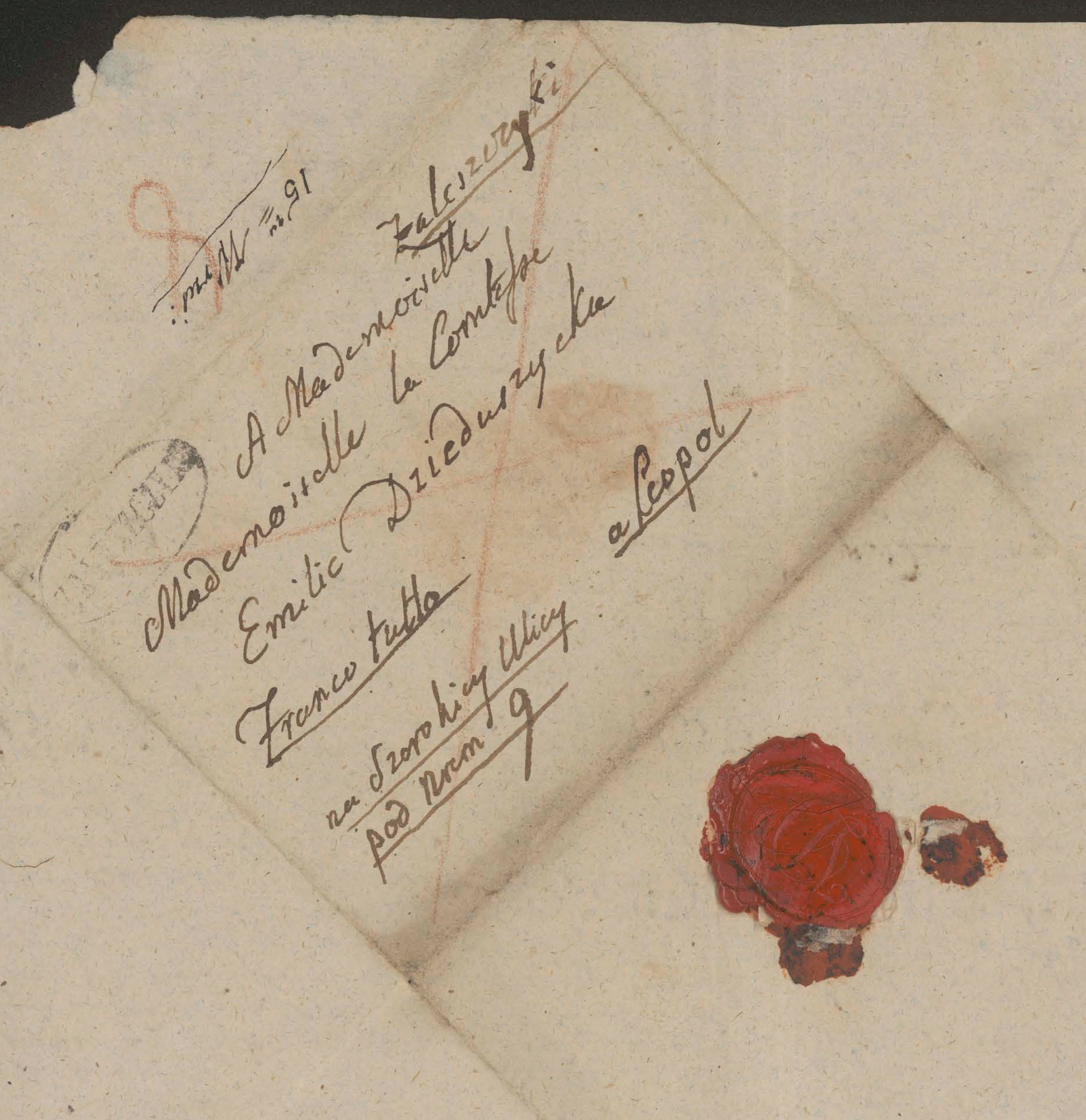
Vous ainsi soyez tranquille la 35
dessus et entendez les ordres et les
renseignemens que Vous donnera la
dessus Mme Morska — a qui j'ecris par
la poste presente sur cette même table
Je Vous embrasse du fond de mon
Coeur — V Drzewiecki Si V: avez
besoin de quelque chose de plus. V: pouvez prendre
dans les boutiques et je payerai a mon arrivée
Chere Emilie veuillez agréer les em=
brassemens du Secretaire Agnes

Voila la ~~lettre~~ Copie de la lettre a Mme Morska

Ma Chere Soeur! —

Informé qu'outre le titre de beau frère nous
servirons tous les deux avec Mr Ignace nos
Souverains et que V: aurez l'honneur de servir
l'Imperatrice, je pars de chez moi imman=
quablement mardi prochain savoir le 15eme
si je ne prens pas la resolution de prendre la
poste, je n'arriverai que le 17eme au soir c'est
que je Vous Prie de communiquer à Votre mari
Comme cependant d'aujourd'hui au 17eme, il y
a quelques jours et que cette lettre Vous parvien
dra

mardi le 15cme c'est à dire deux jours avant
mon arrivée je prends la liberté de Vous prier
que Vous pregniez autant que Votre service auprès
de l'Imperatrice Vous permettera, mon Emilie sous V:
protection et que Vous lui procuriez l'occasion de Voir
l'Empereur l'Imperatrice et toute la cour soit
en la fourant dans quelque tableau, soit en la
faisant entrer à quelque Bal, enfin Vous ferez de
cela ce qui Vous plaira mais d'apres les projets
que V: ferez pour elle il faut que Vous ayez la
bontée de la prevenir ce qu'elle doit se faire fa
pour etre con se[illegible]blement, elle est pourvue de
[illegible] necessaire. Je sais persuadé qu'à titre
de Soeur Vous feriez ce que le colegue de
Votre mari Vous demande instemment, cette
occassion ne reviendra plus pendant toute sa
vie une seconde fois, cela sera une Epoque
pour elle d'avoir une Tante comme Dame
d'honneur d'une Imperatrice un Oncle
et Oncle et un pere Chambellans
Ne me refusez donc pas ce que je Vous de=
mande aussi instemment. Je Vous embrasse
de tout mon coeur avec Votre mari
V Dzieduszycki

Zaleszczyki

A Mademoiselle
Mademoiselle la Comtesse
Emilie Dzieduszycka
Franco tutto
na Szerokiey Ulicy
pod Num 9
a Leopol

15 Maii 91

Ma Chere Emilie, we czwartek o 4tey do dnia rano

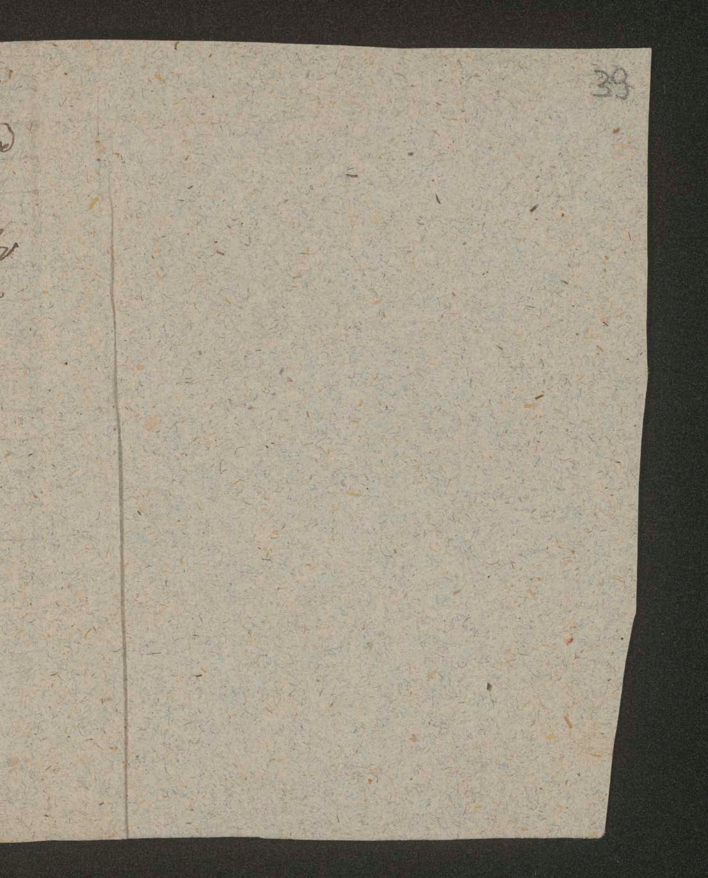
37

Wczoray napisałem do Ciebie List na Po
czte Zaleszczycka ktory dzisiay ~~musi~~ odwodzą z Horodnicy do Zaleszczyk
A dzisiay przypomniałem sobie do dnia
następuiące dwa interesa dla ktorych pisze
ten drugi List
1mo Przypomniałem sobie że miełem
kiedyś intymacią od Sądu czyli uwiadomie
nie że iakis dłużnik Wirzm intabulował
się na tey summie [Jago] co na moich deporta
tach zaintabulowana y o ktorę się teraz
układaią Ale daremnie bym szukał teraz
po nocy bo bym niepredko znalazł y spoznił
bym to donieść Ci, żeby nieposzło na Poczte
ale to łatwo kto kolwiek poydzie do Tabuli
czy Tytus czyli adwokat to to łatwo zrey
dzie a może iuż o tym wiedzą, otoż ta
wiadomość potrzebna żeby nie pobrać przy
układzie te summę tego dłużnika powodz
to tedy E ale z tym zaleceniem żeby mnie
niezakompromitował względem Wisznio
wskiego że to ia doniosłem, bo ia niepotrze
buię go drażnić, ale niechay albo sam
poidzie do Tabuli albo niech poszle tego
swego Mateckiego to zobaczy w Tabuli
kto y w iakiey summie zaintabulowany
zgoła żeby mnie w żadnym sposobie nie
zakomprometował przed niemi że to wie
odemnie. Bo oni dla swego interesu żeby
rozzłoście Wirz pewnie mnie gotowi wy
powiedzieć że to ia im doniosłem zgoła
iak naymocniey to polecam przychylno
ści E y ostrozności żeby to się niewydało
że to odemnie ta wiadomość, a któ wie
iezeli maią pilnych adwokatow to oni
sami przed układem powinni to byli zo
baczyć w Tabuli y te summe przy układa
dzie z Wirz Jemu potrącić ale y teraz
nie pozno.

niepozno. Drugi interes iest taki ~~pan~~ com
zapomniał donieść, przez słabą pamięć
w tym pierwszym liście pisanym na Zale
szczyki — O to może słyszałaś albo Pamię
tasz że Barszczewski miał Proces ktory
się włokł bardzo długo o pobicie batoga
mi Officerow gdzieś w Austryi wiele
go ten Proces kosztował żeby go odwlokł
bo powiedali że był w niebespieczeństwie
pojść na Syberią otoż Pstanisławowa
teraz iadąc na Kamieniecz dowiedziała się
tam od niejakiego Szymanskiego Brata
tey Haczewskiey co z nią iezdziła, że przy
iechał czyli że przywieziono do Kamienca
tego Barszczewskiego y że ma siedzieć Rok
na Wieży w Areszcie, ale to kwestia czyli na
gurney Wieży czyli in Fundo to iest w Lochu
w ziemi bo to ostatnie iest tak iak kara
śmierci. Bo cieżko Rok wytrzymać powiedz
tedy to E albo St. a on niechay powie
Jozefowi Sciskam Ciebie bo mi się
spać chce y iestem z fatygowany
że sam swoią Ręką pisać musze
bo W Lew Janowitz moy mamu
alista teraznieyszy wysypia się
a ia puki stało świec tom rowno
pisał a teraz basta — Sciskam y
twego tego E co sobie w interesach
Rady dać niemoże Wdzięcz
kup mi Puszeczke te blaszane
co to do zapalenia Drewienek
y osobno ze 4 Paczek Drewienek
[illegible]deszle ci co będzie kosztować

ma chęć Emilii
Ieżeli lat tych Cessy od H
y I ma bydz zabespieczenie
twoich Sciwidzy, toc wido:
cznie ta Cessia powinna bydz
na twoią tylko Osobe bo o
twoie Pieniadze chodzi
Cessia na Osobe Eugen zu=
pełnie byłaby temu za=
miarowi przeciwna
Iuz to naywięcey mozna
by przypuscić zeby ta Ces
sia była na was oboie cho
y to niebyłoby tak stosowne
do ocalenia twoich Sum
iak gdyby Cessia była na
twoią Osobe co koniecznie
ieżeli ma bydz wcale oca
lenia twoich Sum iest nie
odzownie potrzebne te tedy
moie zdanie oddaie do Wa
szey rozwagi –

prosz tego y ntym zasta
nowic się potrzeba że z tey
Cessyi kiedy nastapi kwit od
ciebie tak na mnie bo ja
tym samym zaaopbuic
podobnez należytosci Ploro
y Iuzefoi y przymn ten
ciężar W.Z

40

p Mselle
Emil[illegible]
[illegible]usitna

ce que j'ai écri[illegible] la Lettr p
le sidevant T[illegible] n'est pas n[illegible]
saire car p [illegible] changé [illegible]

Ma Chere Emilie   le 5 de Mai   41
Vendredi

Vous avés aranges V voiage de Podusilna sans aucune consideration des convenences, Car il auroit fallu que Stan et Eug fussent allés de Leopol en droiture a Zukow, tendis que V seriois allé par Podusilna Car naturellement il n'est nullement convenable que deux Fille come Vous et Votre Femme de Chambre et deux jeunes gens come Stan: et Eugene voiagent ensemble sans que les Demoiselle aient une Vielle Femme ou une Femme d'une certain Age en Qualités de Gouvernante p compagnie, et V seavés que je Vous envoies toujour soit a Leopol soit a ce Cabaret Favoris ou Vous couchoit toujour la Charapnikiewiczowa – seavoir a Przewtoka et jamas je ne Vous est pas fait faire un Voiage aussi long sans V envoier une Femme au moin dans un endroit ou V couchoit – Or si je faisoit cela alorse d'autant plus cette maniere de Voiager devoit etre scrupuleusement observés p ces quelques jours que V seroit en son Fille jamais il n'auroit convenus que 2 Jeunes Gens accompagne deux Jeunes Filles sans Leurs Mere. Coriges donc cette grand faute come V pourois, ou faille V accompagner par la si devant Zymolsky ou si cela ~~ne~~ souffriroit quelque difficultes au moin observe rigidement les convenences et ne couchoit pas come d'usage a Przewtoka mais a Borurier ou dans une ville ou il y ait deux auberges – Et si c'est a Przewtoka si V couchoit a l'oberge eh bien † Sti: et Eug qu'il fasent chercher une Cabane du Pretre ou celle d'un Paisan pour

que St et Eug couchent dans une Maison
ou au moin dans une Chambre a Part
et V autre Filles apart. Ou bien si il
ne fait pas froid les deux Hommes pou
roient coucher dans l'Ecurie et Vous
dans la Chambre de l'Atabergue. Par la
faiblesse de ma Memoire a mon recette
j'ai oubliés que V prendroit une toute
autre route p aller a Zurow non pas
par Buerger ni par Prewtoha, mais ce
la revient au meme, et tout se reduit
a cela que V ne couchiés Homme et Fem
dans une même chambre — Pour ce qui
regarde le Voiage je V conseille de
Changer de Voiture avec Stan contre
la Votre car la sienne est plus large
et est a ce que j'ai entendu couverte
par devant contre la Pluie V pourrés
donc aller Vous deux Filles et deux
Hommes ou au moins V Votre Fem et
Eug dans la Voiture de Stan et
donner la Votre a V Fem de Chambre
et a Stefel etc. En un mot ce n'est
pas par precaution de V inconduite
mais p V honneur et p conserver ces
peu de jours les convenances q'une
Fille doit respecter que je V écris tout
cela. De plus je croit que le change-
ment de Voiture avec Stan sera d'autant
plus utille que la sienne est plus
large entre les Roues et dans le siege
plus commode et moin sujette a etre
renverseé. Je V embrasse de tout mon
coeur avec toute V Compagnie qui donne
a V voiage toute la mine d'un enlevement
V Dzierzaycki

Chcę zakończyć z Moią Corką Panią Eugeniuszową
wszystkie Rachunki w Stanie Jey Panieństwa a uwal
niaiąc ią od wszelkiego Rachunku złego co Jey dałem
lub dać bdi mogł od Jey pójścia za Mąż wyrażam
tu dla Jey pamięci Percepty odemnie w Stanie Panień
skim z których podług dawniejszego zwyczai —
1mo Miała E sobie posłanych dwa razy po 250
Reńskich razem 500 z Połowy tych to iest ze 250
napisała E pod 14 xbra krótki Rachunek za 2 sztu
ki Płutna na koszule dzienne 220 Stawińskiemu Ofi
ciście 30 razem 250 zostało tedy na dalszy Rachun 250
z Posłanych moiey Żonie 40 których tylko należ 37
zosło przy E 3
Z posłanych na kopię Układu z Wisz 50 zosało 25
19 Apri na Poczte Zaleszczyky 60 Buszyński dał we
Lwowie 50, 23 na Poczte Zwierz 125, 24 na Zalesz
157 gr 30 na Gwozdziecką 30 452 30
in Summa = 730
Moia Żona pożyczyła Emilce które się upomina 184 15
Sum Dziewięćset Cztery 1/2 in Summa 914 30
Złych mi Rachunek należy
Nie należą do Rachunku danych Emilce
w Żukowie. 81 od Xiężny za Płyty 50 razem
131 iako darowane in Sum Sto trzydzieści iedn
równie nie należy do Rachunku P Roman za Puk
16 R 15 iakoteż P Stanisł na drogę y Paszp
125 iakoteż y te które E mogła wziąść od
Stadena za swoim Kwitem W Dzieduszycki
w Połowcach Dnia 26. Maja 1826.

1922 –

1922
500
461
2884 –

~~1442~~

1442
4
5768

2880 – [illegible]

5768 przezy

43

Teraz y te ~~od~~ dodaie uwag
że ieżeli dla zabespieczenia
Sum Em: ta cessię sądze
będź potrzebną na Jey Osobe
toć nikt iey niezabroni ażeby
Cessię zrobiła przez niey
na Osobe Męża —
Takaż kwestia zaydzie po
zniey względem kupna
dobr czyli tekupno na
stąpi na Jey osobe ~~w~~
iako za Jey własnośc
lubo na was oboie to
wszystko iedno byle by
ona była zabespieczona
Ordnie[?]

ztego się odnowiła znaiomość
z Ludwigiem Doktorem który
w liście swoim do mnie chwa-
li was i wasz Dom, bo chce
to mać przychilnego kley-
ra, ale diable daleko po-
niego przysłać w przypadku
potrzeby - a Ludwiga tym
łatwiey wam iest mieć że
on wielkiey przyiaźni iest
z Rakowskiem, a przeto ia-
dąc tam, albo powracaiąc
gdyby nawet niebył proszo-
ny, to z naywiększą łatwo-
ścią do was wstąpi, i nie
teraz można napewno
kalkulować że czyli na
wasze wyzwanie czyli
namowę zawsze by przyie-
chał - Ale wam iaszcze
składniey z okazyi blisko-
ści Rakowia z którym
on iest w przyiaźni, ale na-
wet iuż i do mnie po-
wziąłby przyiechać na każde
wezwanie, kiedy pisał
do mnie w ostatnim bilecie

ze ieżeliby stan Zdrowia Panny
Antoniny wymagał prędkie-
go Ratunku tedy można
po niego posłać konie nanoc
do Rakowca, z kąd on by na-
nowy iechał po kompiecli
tak, ażeby nawieczorną ką-
piel wrucił się do Rakow-
ca, ale chwała Bogu, Panna
Ant: ma się lepiey — dziś
iednak na wyzwanie Ludwiga
i doniesienie że przez dziś
będzie w Horodence dokąd przy-
iedzie po południu, iade
zonią o 4. Godzinie do Ho-
rodenki dlatego, ażeby mógł
potwierdzić albo odmienić
Recepte iey daną, ale chwała
Bogu że się ma lepiey tylko
letko pokaszluie, co zawsze
zagraża niebezpieczeństwem
ieżeliby wczesnie niezapobiec.
Wiec spodziewa się że gdy
bardzo w grzecznym sposobie
wziął się do iey kurazji Ludwig
i mocno się nią zatrudniła
tak dalece że przed zapisaniem
do Aptyki dał iey od siebie

kilka proszków które się iakoś
kolwiek zrobiły folgę —
Więc iak ią osobiście zobaczy
i zmiarkuie rozmowi to pewnie
wykuruie w tym defekcie
który nie iest zadawniony, a
teraz nacznie się polepszy-
Buszyńskiego Brat donosił
tutey Szemiu że Pan Orłowski
z Trybuchowiec miał przywieść
wiadomość z Podolskiey że na
Rewii w Tulczynie Imperator
był zabity, ale to czysta
bayka bo w Gazecie Lwowskiey
w ią przeszłe piątem + ma
być wyraźnie że Impera-
tor z Tulczyna poiechał
do Petersburga co w [illegible]
i ia sobie przypominam
że mi czytał. oto i jedna
wiadomość pewnie taie;
znać, obok tego donosi
mi Doktor Ludwig w swo-
im biletie, że iakoby z
Tarnopola przyszła wia-
domość —
1o że Imperator był za-
bity od Piginatu —

i proszę poszukać w którym to iest Xiędze i donieść mi

2° Że Paszkiewicz w batalii był wzięty przez Turków
3° Że w Petersburgu niedała się pokazać mrzaza czyli szuma — otych dwoch pierwszych wiadomościach trzeba czekać potwierdzenia ale pierwsza zdaie się być zupełnie niepodobna, bo na to żeby prywatny człowiek odważył się Rzekrzyć Monarchę Pryginatem, to trzeba wypominać że wszyscy otaczaiące Monarchę należą do konspiracyi powszechney do czego niebyło podobieństwa nigdy zdaie się że to cała bayka złem ponowana przez Żydow ktorzy ciągle dla tego że ich biorą w Rekruty są nieprzyjaciółmi Moskalom
Posyłam wam wiersze ktore moia żona wiedzym liście przesłała —
Ściskam was wszystkich trzech serdecznie —

W Dziedzuszycki

47

Gwozdziec

A Mademoiselle

Mademoiselle la Comtesse Emilie

Dzieduszycka.

a Leopol.

frankotuto.

na Szerokiey Ulicy
w kamieniey Sterney
pod Nrem 9. —

M do p.

48

~~po C fu Strybstem Fiunt wyprawić niedo-~~
~~noszęc ani pytając się czy ta Cena będzie~~
~~dogodna niewiem kiedy co mi Pan Loran na to~~
~~odpisze ale iż przez szczegulny przypadek odebra-~~
~~tem od Matkowskiego przyjeżdżaiącego tędy~~
~~z Pieniędzmi za Pszenicę wziętemi Należytość~~
~~do przesłania na Pocztę Weninowi choć dla~~
~~niemdaności znużpiania na teraźnieyszą Pocztę~~
~~niepizystałem y zachowałem do przyszłey. Przyjedzie~~
~~tam kiedy albo już może przyszła paczka przez~~
~~furmana z temi Nasionami które przez nay-~~
~~pierwszą okazyię niech mi Mama przyszle~~
~~Sciskam was z Mamą y Panną Ludwiką~~
~~serdecznie — WDzieduszycki~~

Pan Loran pisał do mnie że Kopersztychów
tych do tego Manuskryptu który posłałem do
Lwowa do przekopiowania nayłatwiey będą
stał od Pana Sachera od którego y ten Manuskrypt
wyszedł proś kiedy Pana Eugeniuszka albo
przez niego Pana Tylusa który z nim może lepszą
ma znajomość azeby przez niego można dostać
tych Kopersztychów do przekopiowania jeżeli to
przez niech łatwo to zrobię — ~~[illegible]~~ a może
y Nadolski wiedząc źródło dokąd się można
udać może do tegoż Pana Sachera w moim

Imienini doszedł by y to by uniego wyrobił
Takze pisałem juz raz do Eugeniusza
prosząc go azeby mi odszukał w Kancelaryi
Rauchmüllera N. 28, 30 31, 32, 43, 44,
47, podług Listu Jego pod 4tym Juny Astrono,
mische Jahrbücher von Bode które z pozyczonych
odemnie iemu zostały do poznieyszego oddania.
dla zrobienia znich wyiatków t.i. Sztuk 8.
Łatwo tedy to moze bydz wydobyte, y przez
Sekretarza czyli protokolisty Pana Rauch,
müllera z którym Pan Eugeniusz zna się dobrze
moze to bydz wydobyte bo szkoda iest ze z całey
Kollekcyi większy tyle Ksiązek mi brakuie, takze
musi coś wiedzieć Pan Eugeniusz o Po,
byciu Jegoz Rauchmüllera w Wiedniu czyli on
iuz tam zostanie na zawsze, czyli tez ma kiedy
do Lwowa powrócić. Takze prosiłem przez Pana
Eugeniusza Jegoz Rauchmüllera o kupienie mi
H. Cyklów gdy mowi że zupełnie zdecydowane
y prawie nic niemi robić niemozna. W Dzico
6

Koncept listu Stry do mnie. — 20 Ee July 825 Potoczy

nie wiem nie wysłany 49

Mon cher Eugène.

List twóy z 16 Eo daty odebrałem. Piszesz mi że niewymagaią tego po mnie abym ia Wisz: płacił, bo wiedzą że niepodobieństwem było by to dla mnie; ale że chcą tylko abym ia im do pozyskania Restytucyi dopomógł co by na 10 let znowu processo przewlekło. Niewiem iuż to naysamprzód czy process by trwał tak długo choćby pozyskać Restytucyę, kiedy Wisz: ma iuż dekret exekucyiny, lecz choćby i tak było niewiem czy znalazł by się taki ~~pos~~ sposób, bo chyba bym ia oświadczył że się odemnie nie od Nich należy, a natenczas by tym samym prawem szedł do mnie i niebyło by procesu tylko krótka bardzo proceduna, wygnanie mnie z dóbr moich, czego bym ia nieprzeżył, bo nigdy bym nieznióśł tey hańby, żebym wygnany z dóbr moich tułał się lub żył na chlebie moiey żony. Tylko w tym przypadku żebyście wy się iuż pobrali i ia przy was mieszkał, dałbym się na taką

rzecz namówić i chętnie dobrowolnie
bym dobra moie na tuy wydał.
Lecz ty mi nawet niepiszesz
żeby Oyciec twóy o tey moiey Kondy:
cyi pod Którą chce im z wołanym
niebespieczeństwem dopomódz, coś
wspomniał. — Jeżeli myślą że
ia się dam uwikłać i w takie
niebespieczeństwo dla nich się
wprowadzić, niemaiąc tego bespie:
czeństwa że Wasz związek przyidzie
do skutku, ieżeli myślą że ia
tak wielką Ofiarę którą dla
waszego tylko bym uczynił
szczęścia, za darmo bym uczy:
nił, aby siebie pogrążyć w niesz:
częście i nędze, a Córkę widzieć
z smutku usychaiącę; — to się
bardzo mylą. — Ja dla Nich
wszystko co zechcą iestem gotów
uczynić; ale niepierwey aż los
Córki moiey w związku z tobą
będzie zabespieczony. — Wtenczas
niedbałbym iuż o móy maiątek, niech
by tam sobie kto chce dobra moie
rozbierał, ia był bym iuż spokoyny

i na te kilka chwil życia które mi pozostaią, szczęśliwy. —

To więc obwarowawszy powiedz Oycu twemu że ~~[illegible]~~ iaknaychętniey chcę im dopomódz, i gotów iestem przyiąć sposoby iakie ~~Tey~~ tuo w Stanisławowie wynaydzie — Porozumiawszy się można wszystko zrobić, ale w niemem zostaiąc milczeniu tak iakgdyby świat brata od brata przedzielał, takim sposobem za życia iest się iuż w grobie. — Gdyby się był móy brat ~~zemna~~ dawniey porozumiał, niebyłoby także między wami dwoma tak daleko zaszło, i ia wiedząc że sobie twóy Oyciec związków tych chce życzy, byłbym działał za niego i ścisłeyszym sentymentom zagrodził. — Lecz teraz gdy się iuz życia wasze zrosły dokupy, iest iuż zapuźno temu przeszkodzić, i chybabym niemiał serca żebym się nad waszym smutnym

stanem nie litować i nie tylko
własney Córce ale i tobie
wszelkiey do zachowania się
przy życiu nie dał pomocy.
Ja ciebie z serca kocham i nie=
mam Ci nic do zarzucenia, ale ileż
~~byś~~ by mi się było oszczędziło
zmartwienia, gdybyś był miłością
niezaiął serca Córki moiey. —
Do tego czasu byłaby iuż za=
mężna, ia spokoyny o iey los
i maiątek a naybardziey to, że
niemusiał bym cierpieć tego
upokorzenia abym ~~nie musiał~~
~~kłaniać się~~ znosić ia Żona
moia i Córka różne injurye, i
ieszcze za to się kłaniał. —
Córka moia nie iest wcale tak
złą partyą. Niewspominam nic
o iey przymiotach które i ty sam
i inni umieią cenić; i Oyciec
twóy i Matka nigdzie by pewnie
nieznaleźli lepszey i uleglejszey
Synowey. Ale i co do maiątku
wątpię żebyś kiedy lepszy był zrobił

gotowych w szkatułce
partyę. — Prócz 8000 ẞ przeszło, które ma swoie własne, będzie ieszcze miała obiedwie Wsie Matki które iey samey obiecała Które nayranniey tylez warte zapisać, a ia bym mógł to wyexekwować gdyby związek wasz za mego życia był zawarty. Jeszcze iedna korzyść z przyśpieszenia związku Waszego że moglibyście mieć za mego życia odemnie różne Gospodarskie narzędzia etc etc etc co wszystko na 2 — 3000 ẞ ~~wynosi~~ by wyniosło. — Niech że mi więc twoy Oyciec wskaże partyę bogatszą dla Ciebie, a ieszcze takie żeby z tamtey strony na razie ani grosza od twego Oyca nieżądano aby tobie dał, co zawsze tak bywa że Rodzice Panny mówią, my daiemy Córce tyle, dayże ty tyle Synowi. który przypadek tu wcale nie zachodzi bo Oyciec twóy w tych ciężkich czasach niemogąc dać wiele tobie, może niedać nic wcale

bo Wy mielibyście i tak za co
z początku się przyzwoicie utrzy:
mać, za tę bowiem Summę
można kupić przy taniości dóbr
2 dobre Wsie, a drugie z Wsi Libiszów po Matce zaprowadzeniu
gospodarstwa mielibyście odemnie.
Przytém to masz do zysku że
niepotrzebujesz wydać tak iak
inni połowę uprojektowanego
posagu na staranie się, ekwi:
powanie się paradne etc. tylko
cicho, skromnie przyyść do gospo
darstwa i pracy, przy którey
będąc pilnym, oszczędnym i cnotliwym
możesz być zawsze szczęśliwym
i bogatym. — Niewiem więc
dla czego twoy Oyciec takie w tym
związku znayduie niedogodności,
których ani ia, ani nikt inny
dla ciebie niewidzi; bierzesz
bowiem panienkę skromną,
cnotliwą, łagodną, dobrą, wcale
nieubogą, z tey samey co ty
familii, a co większa która cię
kocha i iest od ciebie kochana
od lat tak wielu. Poznać ia zosta:

tecznie i przekonać się, czy wy ~~dawny~~ charakter do twego Serca, stosownie miałeś dość czasu i stałości ważąc dla siebie dostatecznieście iuż wypróbowali. — Ty wiesz nay lepiey iak pozno mi od Was o skłonnościach Waszych powiedziałem. Co bardzo źle ście zrobili że aż podczas ostatniego pobytu u mnie Córki moiey to ście mi uczynili zwierzenie. Gdybym był wiedział o tem wcześniey niebyłbym rozgłaszał tey Summy którą Ona posiada, ale co dlatego tylkom czynił żeby tym pewniey ściągnąć iey iaką partyą. — Mógł bym był to ukryć przed swiatem wiedząc wprzód iak daleko są te skłonności posunięte, którym ia niemiałbym nic do zarzucenia bo Córka moia złego niemogła by uczynić i nieuczyniła wyboru. — Teraz zaś że ta iey Summa iest iuż głośna, przed kim tylko związkim waszym mogła by być zabespieczoną, ta iest owa ważna przyczyna

o zawarciu iaknayprędszego ieszcze
za życia mego Owszystek związkow.
~~Z. życia; bowiem mego~~ Zwłoka bowiem
każda na zdrowiu tylko nas
troyga i na majątku może
uczynić uszczerbek. — Przedstaw
to Oycu twemu który ieżeli Cię
kocha tak iako Ja Córkę moią
pewnie niebędzie tak okrutny żeby
dwoie serc rozdzielał które dla
siebie są przeznaczone i bez
siebie szczęśliwemi bydź niemogą.
Ściskam ciebie serdecznie życząc
ci wszystkiego co tylko sam
sobie życzyć możesz. Z Oycem twoim
chętnie się ~~[illegible]~~ czy
to listownie czy osobiście chcę
porozumieć; i niech mi poda
sposoby a ia wszystkiemi
siłami do Restytucyi pomogę
pod kondycyą wyżey wyrażoną.

W. D.

7 Jun. 825 z Jabłonowa

53

Jusz wszystko popakowawszy i będąc na Samym wyjezdnym, tylko w krótkości mogę Braciszkowi donieść że List Jego 5go pisany odebrałem, który gdyby nie wielka Słota całe noc, i dzisiay byłby mnie już tutay nie zastał, Dobrze że się dowiaduię, że henryk i Ignacy dopiero wczoray do Lwowa wyjechać mieli, bo się Spodziewam czego bym rad Jch jeszcze zastać — Sciskam Braciszka Serdecznie

Otoż w ten Moment na ten List pisany do Pana L. którego wam Copią posyłam, odbieram Respons który w Oryginale załączam. Ztakiem się był dowiedział od Stanisława, że aż przysłał Plenipotencyą na T. — to iuż się tłumaczy tem, że nie prędko przyiedzie do Lwowa, a przeto że się nie będą widzieli z N. y ztąd też że nie sprowadza na Konferencyę Pania M. y że tak kontrakty zszyłszna. Teraz zaś kontent iestem że mój List spowodował go do tego, że prędzey wyiedzie, bo ięźeli on będzie naturalnie zprzekonania, które mieć może, że ta Summa, czyli Graych, P. czyli M. wiecznie moim ale z kupna od szanki, to musi im to koniecznie przedstawiać, żeby oni przez sprawiedliwość przyczynili się, przynaymniey w znaczney części do zapłacenia tego Długu. Prócz tego zaś M. y T. coś z nim będą mówić w tym [illegible] E. do którego są przyczynili [illegible] y pomagać obiecali, a przytem, kiedy Pan L. będzie, to y Panią M. muszą uwiadomić; co by wszystko było upadło gdyby Pan L. był siedział w Jabłonowie iak sobie podobno układał, a teraz tyn Kongress musi mieć Miejsce, y wiele naszych pozbyli wozu załatwić, co mnie bardzo Cieszy. —
W Drugim tylko Interesie mogą mieć obawę, żeby się Sekret przed wyprawieniem nie wydał, ale spodziewać się, że go dotrzymaią, aż co przyszło! Powiadał mi Pan S. że radził E. ażeby on raz zwierzył T. o tym Sekrecie, dla tego, ażeby to nie zrobiło dyfidencyi y Oziębienia między Braćmi, że Sekret ieden przed drugim robią; i niewiem iak oni są między sobą, czy ieden drugiemu dotrzyma Sekretu, ale ieżeli nie są tak Dobrze, żeby ieden drugiemu [illegible] zaufać, to może lepiey że [illegible] się zatrzymać, do tego póki to niey,

y Oyczyzno mu się kiedy [illegible] ale teraz [illegible] kiedy [illegible] [illegible] [illegible] W Dzień [illegible]

Copia:

d. 21. Julii 825.

Kochany Panie Tytus

Wczoray powróciwszy pozno z Zaleszczyk, za-
stałem List od Ciebie pod datą 19 Lipca
z Tłumacza. Ten dawał przez umyślnego, na
który zaraz dzisiay rano odpisuię; iak
tylko się dowiedziałem żeś wyiechał ze
Lwowa, a przytem gdy ci powiedział Leszczyń-
ski w Stanisławowie, chciałem do Ciebie pisać,
ale tak iestem przestraszony tą Nastawą
która na mnie wzywana, iże ia Eugeniusza
łapałem dla E. choć moie Czynności prze-
ciwnie powinny tylko przekonać, bo:
1mo Dwa razy mocno pisałem, do mego Bra-
ta radząc mu, żeby was ze Lwowa
pozabierał sobie do pomocy, żebyście się
nauczyli przy Oycu, y pod iego Okiem
robić to Rzemiosło Interesów, które ma-
cie sprawować całe życie, y dawałem
na Wzór Nieboszczyka mego Brata,
który gdyby był nieodciągał synów ze
Szkół pod swoie Oko, pewnie by Stanisław
na przypadek śmierci Oyca będąc Stu-
dentem, nie byłby w stanie utrzymywać
tak wielką Administracyą, y sprawo-
wać Interesa ciężkie, na niego spadły
ale te moie przełożenia, choć tak bar-
dzo przychylne, nie miały dla was skut-
ku, wcześnie to zrobiwszy prócz innych
korzyści byłyby się y serca młodych
Ludzi niezaplątały. Będąc tedy był miał

Braciszk

Proiekta Łapania dla E. to pewnie, byłbym
nie dawał rad, odwracania Was od Zdrowa
drugi dobitny Argument przeciwko tey
Małżonky był ten, że ona miała.
J. P.l A. R. — M. P. zadeklarowanych
Pretendentow, z których co do mnie, ia każ-
dego nawet faworyzowałem, ale ona bę-
dąc iuż zaięta, zadecowana Skłonnością
dla E. gdy był w Jey sercu Raz zaię-
ty, te wszystkie Proiekta nie przyię-
ła, y nie naśladuiąc inne Damy, co lubią
mieć dla swoiey próżney chwały szereg
Pretendentow, nie roztrąbiaiąc tego, od-
rzuci każdego z nich oddaliła, y dopiero, po
tym trzecim, miałem Okazyą dowiedzieć się
o prawdziwey przyczynie oddalenia tych
trzech, y że w Jey sercu Raz iuż był
zaięty, które taiemnice mi dopiero odkry-
ła, za ostatnią wizytą tu Bytności
pewnie tym tedy był tych trzech Preten-
dentow nieprzyimował, gdybym był miał
naymnieysze Proiekt Łapania. Nietylko
ia, ale y oni Obaie mogli byli z bała-
mi, szczegulnieyszemi faworami, y
Okazaniem naywiększego przywiązania
przez twego Oyca dla E. który nawet, w
czasie Pobytu naszego w Jabłonowie, kiedy y
oni byli, obaie, gdy się ia iuż do wypoczynku
udałem, pozno w nocy przeciągał ich
wspólne rozmowy, tak, że ia ich po kilka
razy napędzać musiałem do spania. dla
mnie

55

mnie podchlibne bydz mogła Przywiązania które Pan L. dla E. okazywał, czego ia, dziś bez zostania w Długu wypłaciłem, równy pewnie mieiąc Sentyment przywiązania dla Eugeniusza, ale co z iedney strony mogło mi podchlibiać, to z drugiey strony nayniemiłszy Wstręt, robić mogła, ta wielka y powszechna nienawiść, twoiey M. do cały familii Męża, z ktorym kochaiąc Córkę, wtrącał ią, wodami, gdzie z ieni familii które może dawało tey pewny Pozur, że będzie odpychana, żaden zaś Oyciec niemoże bydz tak podły żeby potaki Dom miełł Córkę, gdzie ią odpychaią. Wszystko to co tutay wypisałem przekonać ciebie, y każdego, może, że ani na moment niemiałem myśli łapania, tylko że ta Potwarz, przez złe intencyonowaną dla mnie familią, mogła bydz na mnie rzucona. Ja tedy iak wyżey rzekłem Potwarz tak mnie przestraszyła, y nauczyła ostrożności, że do ciebie nawet widząc o twoiey Czytności zostawiła woli, nie śmiałem pisać, ażebym niedał powodu, y nie ściągnął drugiey na siebie potwarzy, że ciebie ciągnę w przeszłonych mnie Interesach wyłamania żebyś przeszedł na moią Stronę. Ninie zaś przeydę do następnego Interesu, iż, szcze powiem do Ciebie że pewnie E. wkładał by zrobił zieloną Partyą, nie tylko co do Maiątku, który ona ma

y mieć będzie po Matce, y w udziele Go-
spodarstwa odemnie, co także pewny
kapitał zrobi, ale prócz przymiotow
Osobistych, szczęśliwy potrafił znaleść taką
Partyą, gdzie daią Pannę z Majątkiem
nie zapytano się Obak, y nie żądano, że-
by w równey mierze iak Pruna ma, iey
Dział zrobiono dla Pretendenta, o czym ta-
tay niema żadney kwestyi, pewnie ta-
kiey korzyści, nigdzie by nie znalazł, y
pewnie to iest bardzo wygodnie. Wszyst-
ko to znieść może Oyciec, prawdziwie Cor-
kę kochaiący, ale znosić upodlenie, od-
dem Osoby, która niema nic do za-
rzucenia, to prawdziwie iest do niezno-
szenia, zrobiło dwie Panien, iedna Żona
teraznieyszego Komendanta, druga Xiężna
Łowicka, wielkie Partye, ale przecie
Rodzice nie byli upodleni kłaniaiąc
się, albo poniżaiąc temu Domowi, pro-
sząc, azeby ich Corki w ten Dom przy-
ięto, y pewnie by twoy Oyciec nie znosił
tego poniżenia, żeby rodzicom Pretenden-
ta, uniżał się, y kłaniał, dla tego
azeby iego Corkę w Domu takowie
przyięto, nie wchodząc tedy w Argumenta
Philozophiczne, udać się do Prawideł
Ewangelii, czego sobie nie życzysz te-
go drugiemu nie czyń, te Prawidło po-
winno by przekonać, że z prawdziwego
Trybu postępowania nie odmienni
ale

ale owszem uznać od nich, należałyby ukłony
czy dla mego Honoru, czy dla Honoru
Panny, nie zaś pod Warunkami, y Kondy-
cyami, przyięcia Syny żądam. Można so-
bie wystawić do iakiego stopnia ia kocham
E. kiedy widząc że iuż iest Interes do
nieodmienienia, przez takie poniżenie prze-
chodzę. Nie uwłaczam ia twemu Oycu, ale z
pozoru, zdaie się że iego przyięcia zamie-
rzeniem syna, daleko niewyrównym na mo-
im względem, E. kiedy on niezapobiegłszy
tym Skłonnościom, wcześniey, iżeli mu
były niedogodne, może bydź nieczułym na
wdrożenie syna; w Interesie, który z obopól-
ney ich Skłonności, bez uwolnienia
ich Obawa nie może bydź zerwany
a gdy iest Interes w tym stopniu, przez
zwłokę, nie wykorzenił twoy Oyciec tych
Sentymentów, a pozbawił ich tylko dru-
giego takiego kapitału iaki ma E. al-
bo y więcey, to przez Stratę Maiątku
po Matce, to przez Stratę moiego Gospo-
darstwa, które by się im dostało, a co
obaie złączone, większą summę zrobi
iak ta którą ma. Z takich względów
Oyciec kochaiący Syna powinien bydź
za przyspieszeniem, bo nie może mieć
Skłonności, pozbawić go połowy Ma-
iątku, dla zwłoki; y nie powinien dłużno
traktować Interesu, z którego tyle tak
znaczny, albo Strata wypada. Wcale nie Dez-
fekt przyięcia zamiaru ale Słabość zdrowia
moie

może być przyczyna tey Oziębłości. Spo-
dziewam się, że przez przywiązanie dla
Brata ięsteś przychilny Interesowi o
którym, że znaiomości Charakterow, obu
gą Osob, możesz, pewnie szczęście ich
wspolne wrazyć, więc wspołwiemnością
których ci sprawdło znaiome spodziewam się,
że będziesz Mediatorem, y Protektorem
dobrey sprawy, bo mogę w Obliczu świa-
ta powiedzieć nie podchlebnie, że nie
łatwo by dobrał dwie osoby które
przez zgodność Charakterow, tak pewne
sobie na wzaiem szczęście na przyszłość
wrażą. Niemogę tobie samemu lepiey
życzyć iak żeby ci Pan Bóg dopo-
mogł do otrzymania tey samey Pew-
ności w Osobie która sobie wybierzesz.
Szkoda że niektore Osoby, które nie
maią w Sercu Czucia, nazywali te ich
skłonności Romansem, niewiedząc, że
Romans iest Proiekt Średny, y niepo-
dobny do uskutecznienia, co tutay nie
iest, że iest rachowny Kszyczrym. Ona
pewnie nie iest kokietką by kokieteryą go
nie złapała, on nie iest złotnikiem,
więc tylko podobieństwo Charakterow,
y Stateczność, y przekonanie o Cha-
rakterze przez kilka Lat, zafundowały
ten związek, kto temu być przeciw-
ny, ten powinien być zamiast obraża-
enia ich Obyczai, lepiey ich Defekta
wystawiać, im na wzaiem dla oszczędzenia
może

nakoniec ich rozłączyć, ale teraz iuż iuszcz
za pozno, można ich smutkiem udręczyć,
z tego świata zgładzić, ale nie rozłączyć
bo na to Ludzka siła, y Przemysł nie
iest dostateczny. Tyle kiedy masz dożyć
do tamtego Interesu, o którym nawet nie
spodziewałeś się, żebym się tak rozpi-
sał do Ciebie. Teraz przystępuię do dru-
giego Interesu. Powtarzam, że niechciałem
ci pisać do Ciebie a znowu powiedziałem
że przez Delikatność dla nienarażenia
się, sam do mnie nieprzyiedziesz, ia cię
pozywać nie śmiałem, dla tego żebym nie
zasłużył na pocztarną Patoarzę, że cię-
bie chce na moią stronę przeciągać, co da-
leki iest od mego Charakteru, y od tego
żebyś przeciwnie mnie, Interessa maiąc
w Zleceniu, ze mną się porozumiewał,
ale kiedy teraz odebrałeś pozwolenie
czyli zlecenie, porozumienia się ze mną
o czym mi przez List twóy daiesz
Wiadomość, to ia ci powiem prawdę,
że, składniey byś był zrobił żebyś na
mieysce pisania, był od razu z Humania,
cza, do mnie przyiechał, zamiast ie-
chania do Stanisławowa, bo byś przez
to zyskał na Czasie, bo naprzykład Dy-
plomatyczne Listy z twoiey strony, albo
z moiey, w których słowa ważą się na
Szali, czy napisać, czy nienapisać, nie
mogą dać pospołego porozumienia, ani
też układu, bo w takich Listach myśli

zostaie, do porozumienia raz trzeba otwo-
rzyć. Ale że dwa razy, odczytałem twoy
list, szukaiąc tego zapytania, albo propo-
zycyi, na co bym pisał odpowiedzie, ale
nic wiele nie znalazłem, tylko Generał-
ne wyrazy, kiedy miałeś komunikowany
list moy, od E. do niego pisany, y trzeci
iego, od twoego Oyca, to wiesz, że w Gene-
ralności oswiadczyłem wam moią Radę, y
pomoc, byleście mi do tego podali sposobu,
do tego listu niemam co dodać. lecz gdy-
byście odemnie iakich Prestendowali, tedy
y na te bym się zdeydował, lecz, za
zezwoleniem, y nawet za uskutecznieniem
Związku między dwoma E. bo wtenczas
naywiększa Ofiara będzie dla mnie
Zrościeysza, to tedy wdrodze Przyia-
cielskiey. Czekam wyjaśnienia sposobów
przez które bym wam mógł być po-
mocny. A co się tycze Prawoności, to dla
tego że niewiem, czyli miałeś komuni-
kowane sobie od Oyca, obszyrne Pismo
wtym Interesie, które ci komunikować
był powinien. lecz na przypadek ieżeli
tego niezrobił to ia ci tylko powiem za-
sadę tego Interesu zmoiey Strony
Cała familia iest przekonana, y ia
przysięgą bym stwierdził y nawet twoy
Oyciec pisał do mnie że wie, że ten Dług
Pietroskiego, wynika zkupna Olszan-
ki, ia te Dobra kupiłem z Mosiężnego
Pana Pisarza y zwyczaynego albo
cenią

inaczej choć naymnieysza Expens
1000 fl na wyprawę trzebaby odłożyć
a nawet taka Expens nawet neyskromp-
szemu niemożebney służyć na Odnaw-
czyli naymnieyszą do Interessu, z
tego tedy tak obszernego wytłuma-
czenia całego Panu Interessu mam
za powinność wystawić Panu ca-
łą Pozycyą w ktorey się znaydzie
Pan E: Bóg rządzi widzieć czy
inaczej za tak później lub prędzey
Jego pozycya się zmieni, ile że
z Przyczyn tak owych samey wyżey
wyrażoney ona nieprędko będzie w
Stanie zrobienia wraz z Mężem po-
jednania czyli Przyczyni niemogąc
się nato desponować. Kiedy zaś y
on sam to jest E: jest w takiey
Pozycyi narażenia Ojcu ktorego
Konia przewidywać niemoże, tedy
jak mu wyraziłem wyżey tym li-
stem do Siostry pisanym choć przy-
chilnym dla Pana naraził sobie
takiż można na nowo Rodzicow
psotkę, i ten Jego Postępek na no-
wy grzech mu powstaną, pytam
też Pana samego czyli on może w
czym kolwiek Panu pomódz albo
nawet w Jego Interessie rozpocząć
Korespondencyą z Siostrą kiedy iuż
i ten pierwszy list do Siostry

pomnożyć Jch rozjątrzenie przeciwko
niemu. Skonczę Koniec iuż tak głę-
boko wyprzuszywszy nie ustąpiłby z
Interessu, czyli może z Interessu
Panna głębiey zabrnąć w te Przepaść
w ktorey się znayduie, czy może sam
sobie z Siostrą swoią wystawiać
na Niebespieczenstwo Korespon-
dencyi ktora w każdy moment
przy tym zamknięciu w iakim zo-
staie mogłaby bydź przeiętą, gdy
kiedy niewidzieć się z Siostrą unika-
iąc zmiesza Mieszkania Rodzicow
gdy z nią rownie korespondować
niemoże a nawet korespondo-
wać umnieyszać cokolwiek Interessu
Panna z boiaźni rownego przeięcia
listow kończy się na tym że oprocz
skrytych myśli przychylnych Panu
nayżywszey Przychylności Jemu w
Jego Interessie zrobić niemoże
Jeden tylko i to oddalony przy-
padek byłby ten, iesli kiedy pozy-
cya się Jego odmieni z ktorey wi-
dywania się z Rodzicami, widywanie
się z Siostrą nastąpiłoby, gdzie za
zgodą Rodzicow iakiey pomyślney
Kolei spodziewać się niemożna
Na dwa przypadki czyli poiedzie
do Wiednia lub nie tę tylko iedną,
radę mogłbym Panu podać ażebyś

albo nawet tam jakiego interesso-
wania z Osob ktoreby mogły
mieć wpływ na jego umysł
ale większey powagi lub starszeństwa
pewnieby łatwo mu było za wpły-
wem jakiego Ministra lub Ma-
gnata ktoryby miał jakiś wpływ
i powagę na Pana i M brata
Pana L: ktory dzisiay jest należą-
cym za Granicą, żeby przez niego
do tego Kraju Panny H: zrobić so-
bie rzetelne i mocne interessowanie
do obojga Państwa L: a ktore
przez tego osobiście mogłoby być
poparte przez kogo z Magnatow
Wiedeńskich, czyliby ostatecznie
zdecydował się Pan L: jechać na te
Kuracyą do Wiednia, o czym ja jed-
nak nayusilniey powątpiewam
Znam tedy Pan wytłumaczony dostatecz-
nie zdanie moie, miałem za po-
winność charakterem całkiem szcze-
rym wyjaśnić dla przekonania
Go że Pan E przy naywiększym
do Pana przywiązaniu i sza-
cunku przez kroku zrobionego do
Siostry Listem ktorego skutek tak
był fatalny dla niego ~~tera~~ w teraz-
nieyszey swoiey Pozycyi żadney
wcale Pomocy Panu dać nie zdoła-
że, a zmiany swoiey Pozycyi

nie uczynbyś Pan mogł kultiwować
dla siebie pomyślność spodziewać
się tak prętko niemożna, a jeżeli my
nas w determinowanym Interesie
i ukończonym niemożemy przewi-
dzieć ani spodziewać się prętkiey
zgody, to przez środki wzajemnie
proponowanych, jakże to dla tego
wypadałoby Panu czekać żeby za-
chodzące trudności czyli zatamowione
gdy tylko krótki kawałek życia ludz-
kiego może obiecywać tak odległe
zmiany.
A tak weźmy n. p. i przypuśćmy
żeby Panna Emmilia ta Determinacyą
pierw ze zgorszeniem czyli przykła-
dem brała, to i ten przykład iest
daleko trudnieyszy do naśladowania
dla Panny bo supponuiąc nawet
Determinacyą na iakowąś Kobiecie
zebrać się prawie niepodobnie także
nawet w takim razie trzeba silney
Pomocy Rodzicowy żeby z Domu Ro-
dzicielskiego Pójść przeciwny Ro-
dzicom i uskutecznić, a to prawie
iest zupełnym niepodobieństwem
Już wyraziłem Panu [illegible] pomimo
wiedzy Panna E: i w Jeyo nieprzytomności
ten list piszę – proszę tedy Pana żebyś
to zachowałał u siebie w Sekrecie i mnie
nie kompromitował w listach które by
pisał do Panna E: bo nie przyiąć te [illegible]

[illegible] nie [illegible] za Pana [illegible] Pana [illegible] w Dz[illegible]

